

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2-40 "

Nr. de Duminecă
pe un an . 5 Cor.
Pentru România și
America . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un an 48 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deak Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administra-
ție.
Mulțumite publice și Los de-
schis costă fiecare șir 20 fr.
Manuscrise nu se re-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Acțiunea de „împăcare“ *)

De câteva zile toate ziarele noastre scriu despre tratativele ce le-ar fi inițiat ministrul-președinte Khuen cu politicienii români mai de văz în chestia împăcării noastre politice cu Ungurii. Eu socotesc că nu e corect — și cu atât mai puțin va avea rezultate reale — că d. ministru președinte intră în astfel de tratative cu membri episcopatului român sau cu singuratici politicieni români. Conte Khuen e persoană oficioasă, e organ executiv al puterii de stat; deci și din partea Românilor ar trebui să participe la aceste tratative numai un organ oficios, pentru că experiențele ne învață că vederile persoanelor particulare mai târziu sânt ne-socotite și date uitării.

Eu în chestia aceasta recunosc numai un singur factor chemat să urmeze tratative fie ca ministrul-președinte, fie cu alți factori politici, — și acest factor e comitetul partidului național-român, pentru că poporul român numai pe acest comitet îl recunoaște ca singurul său reprezentat legal în chestiuni politice. Numai o înțelegere făcută cu acest comitet ar avea prospecte să obție raționalizarea din partea conferinței naționale și ar avea șanse de trăinicie. Lucru prea firesc, pentru că acest comitet național stă pe baza programului național-român până atunci, până

*) Primim acest articol dela un distins fruntaș al vieții noastre publice, al cărui nume a fost, zilele din urmă, adese pomenit în legătură cu tratativele de împăcare ale guvernului. Motivele cari ne îndeamnă să nu descoperim numele lui sânt lesne de înțeles.

când conferința națională nu va modifica acest program.

În vremea când Wekerle ajunsese pentru întâia dată președintele consiliului de miniștri, ministrul de interne de-atunci Hieronymi printr'o ordinațiune ministerială a dizolvat partidul național-român. De-atunci încoace guvernele ungurești de câte ori au crezut că e necesar să înceapă tratative cu Românii s'au adresat numai persoanelor particulare.

Aceiaș cale o bate și actualul guvern. Eu însă încercările aceste de apropiere nu le pot socoti nici serioase nici sincere, câtă vreme nu se va revoca ordinațiunea ministerială a lui Hieronymi și nu se va recunoaște și din partea guvernului comitetul nostru național — ca reprezentant politic legal al națiunii române de dincoace de Carpați.

Politicienii unguri vreau să ne impună drept reprezentanți naturali pe episcopii noștri. Firește, asta o fac numai fiindcă își dau seama că membri episcopatului român în multe privințe sânt supuși influenței guvernelor ungurești. Li rugăm însă pe acești politicieni să ne slăbiască cu înțelepciunea lor. Vom ști noi mai bine cine sânt și trebuie să fie reprezentanții noștri adevărați.

Politicienii unguri în cuvântările ce le rostesc în parlament, se opintesc să convingă opinia publică și factorii hotărâtori că poporul român din Ungaria și Transilvania nu cere drepturi politice naționale, ci lupta națională românească e numai o

aparență, un eflux al agitațiilor politicianilor români, iar tratativele de împăcare le inițiază punându-se în contact numai cu persoane particulare...

Politicienii unguri muncesc și lupă pentru câștigarea și conservarea drepturilor politice naționale ale poporului unguresc și pentru înaintarea lui culturală. Acelaș lucru îl fac, ca oameni onești, și politicienii români pentru poporul românesc! Cu toate acestea, însă, politicienii români sânt agita-tori, iar politicienii unguri — patrioți! Și acești politicieni unguri încearcă să seducă opinia publică afirmând că recunoașterea națiunii române ar primejdui unitatea Ungariei!

Origina și continuitatea poporului român din Ungaria nu e »poveste de doică«, cum afirmă unii politicieni unguri. Poporul român a locuit acest pământ înaintea de venirea Ungurilor în țară. Avem dară tot dreptul să cerem să nu fim socotiți drept niște venituri de cari nu trebuie să ții seamă.

Trecutul ne învață că noi întotdeauna am fost înșelați și considerați ca niște oameni de calibru mic, pe cari îi poți dezarma cu satisfacerea unor ambiții personale și cu oferirea unor favoruri materiale.

Fără tratative cu comitetul executiv al partidului național-român; fără precizarea postulatelor și a condițiilor de împăcare *în scris și în mod oficios*; fără fixarea de garanții serioase în ce privește împlinirea acestor condiții — eu acțiunea contelui

Scriitorii și viața orașelor.

Mulți s'au ridicat împotriva faptului, că scriitorii noștri stăruiesc mereu, de-aftăia ani încoace, să se inspire exclusiv din mediul vieții țărănești. Dl. Densușeanu a întemeiat »Viața Nouă«, numai și numai cu gândul de-a stăvili năpădirea literaturii țărănești, care, pentru d-sa, se înfățișă ca o sursă primejdie. Acum un an, la Academie, dl. Duiliu Zamfirescu a atacat, cu o vehemență pe care nu o înșușă, pe toți scriitorii noștri de seamă, de căror motive de inspirație sânt alese din mediul țărănesc, și-a sfârșit discursul prin exprimarea dorinței, că de-acum înainte scriitorii sânt dator să-și îndrepte privirile și spre clasele de sus ale societății noastre. Nici dl. Densușeanu însă, prin articolele din revista d-sale, care apare zădărnice de atâta vreme, și nici dl. Zamfirescu, prin discursul d-sale academic, n'au izbutit să determine o întorsătură nouă în inspirația scriitorilor noștri, ceea ce însemnă, că nu prin apelul și nu prin proclamățiuni, oricât de călduroase, sau ori cât de vehemente ar fi ele, se pot provoca schimbări în spiritul unei literaturi. Dacă în țara noastră, n'ai avea decât să lipești într'o sărăcie pe zidurile caselor: De mâne încolo, toți scriitorii vor trebui neapărat să se inspire din cutare sau din cutare mediul — și-ai vedea a doua zi, cu destulă plăcere, că în literatura noastră s'a făcut apariția un curent cu totul nou. În literatură însă, lucrurile nu se petrec așa ușor. Literatura nu poate fi socotită de cât ca expresia unor anumite stări de spirit.

Eu încep să văd în totdeauna realitatea nevăzută a unor necesități sufletești, în cât evoluția lite-

rară nu se poate săvârși nici odată după capriciul unui apel, venit din partea cine știe căruia critic, cu pretenții de șef de curent, ci toate prefacerile din sânul unei literaturi nu pot merge de cât paralele cu transformările care au loc în însuși spiritul scriitorilor dintr'o anumită epocă. Când al. prin urmare, în fața ta un curent de literatură țărănistă, trebuie să-ți cauți aplicarea în actuala structură sufletească a scriitorilor noștri. Mai toți scriitorii de azi sânt ieșiți din sânul țărănimii. Copilăria și-au petrecut-o *întreagă* în mijlocul satelor, de unde au cules cele dintâi impresii și cele dintâi elemente de cunoaștere a vieții, așa încât, motivele lor de inspirație nu pot fi luate de cât din lumea din care au ridicat cel mai trăinic material de experiență.

Nu trebuie să se mire nimic, dară, că dintre atâția scriitori câți se află în București, nu s'a găsit unul până-acum, care să fie ademenit de freamătul vieții acestui oraș. Scriitorii noștri, înțerați în vârtejul vieții de Capitală, rămân veșnic niște străini, niște »deșterați« — în sensul lui Maurice Barrés. Sufletul lor nu poate avea nici o rădăcină înfiptă adânc în sânul acestei lumi orășenești, în care ei nu sânt de cât niște »veniți de curând«. Ori de câte ori s'a încercat câte unul să-și plimbe eroul pe străzile Bucureștiului, s'a dovedit că e stângaci, nelndemănat, nenatural.

A încercat-o dl. Sandu-Aldea în vre o două schițe, a căror falșitate era ext. em de supărătoare, și-a încercat-o dl. Sadoveanu cu Neculae Manea, pe care s'a văzut nevoit, sa-l ia din București, și să-l ducă aiurea, în cutare orașel din părțile Moldovei, cu viața simplă și tihnită. Și dacă eroii din nuvele se mișcă prin București

într'un chip așa de stângaci și de nenatural, asta se datorește faptului că însăși scriitorii noștri sânt niște străni față de viața complicată a Capitalei, pe care o cunosc numai ca *privitori* din afară, și n'o cunosc de loc ca oameni cari trăiesc și se mișcă *înlauntru* ei. Cel dintâi simptom, pe care-l încearcă scriitorii în fața zbuciumului orășeneș, e un simptom de nelămurire, un simptom de stingherială, izvorit de conștiința adâncă nepotrivirii din sufletul lor plămădit în atmosferă satelor și din're noul mediu inconjurător.

Cât n'am da noi să știm transformările pe care le-a suferit sufletul unui Coșbuc, de pildă, în răstimpul șederii sale, în viața amețitor de pri-pită, a Bucureștiului nostru?

Trecerea prin oraș a lui Goga a dat naștere la câteva poezii, în care vezi limpede psihologia »desrădăcinatului«, psihologia omului suspendat între două lumi.

Dar Agârbiceanu? Nu găsești în scrierile sale, atâtea și atâtea schițe, din care se desface o adâncă repulsiune față de viața de oraș? Și-apoi, putem să uităm pe dl. Brătescu-Voinești, pentru ai cărui eroi orașul e un fel de loc al pierzării? Iar dacă ați citit »Duminecile« lui Gârleanu, pe care le publica mai acum câțiva vreme, n'ai văzut întrînsele, că din toată această frământare a Bucureștiului, scriitorul nostru nu putea să desprindă decât lucruri dela suprafață, impresii referitoare la aspectul din afară al vieții Bucureștene, și nimic din zvârcolirea de pasiuni, nimic din rezortul nevăzut care mișcă și întreține această viață de Capitală — ceace ne dovedește, cât de sărace sânt legăturile scriitorilor noștri cu *miezul*, cu *interiorul* diferitelor ele-

Khuen n'o pot socoti ca serioasă. Sfatul ce-l dau politicianilor români e, să fim serioși și precauți. Să nu ne lăsăm amăgiți de Unguri și apoi dezavuați de opinia publică românească, — pentru că noi de bărbați cinstiți, maturi și independenți mai avem trebuință mare.

Iată și concluziile mele.

Ordinațiunea ministerială alui Hieronymi trebuie revocată; președintele comitetului electoral român să convoce la o conferință pe delegații alegătorilor români ai tuturor cururilor electorale, în cari alegătorii români alcătuiesc cel puțin a $\frac{1}{5}$ parte dintre toți alegătorii (cam 55—60 cercuri); în această conferință să se discute și să se fixeze postulatele de drept politic național ale poporului român, — luându-se ca bază a discuțiilor programul nostru național-român; conferința să aleagă un comitet de cel mult 10—12 membri dintre fruntașii noștri mai serioși și independenți; acest comitet să redacteze în scris postulatele noastre naționale prezintându-le contelui Khuen și eventual și altor factori hotărâtori și să urmeze tratative cu dl ministrul-președinte prin un subcomitet ales din sânul comitetului.

Numai așa poate fi considerată acțiunea contelui Khuen ca o acțiune serioasă și sinceră.

Aniversara Majestății Sale și România. Ziarul guvernamental »Secolul« din București anunță: »Sântem informați că M. S. Regele, din considerație cătră starea sănătății M. S. Regina, nu este încă hotărât asupra plecării Sale în strălătare.

Este probabil că la inaugurarea statuei din Sigmaringen a principelui Anton de Hohenzollern, M. S. Regele va fi reprezentat de A. S. R. principele Moștenitor și tot A. S. R. va fi delegat de a prezenta împăratului Franz Iosif felicitările M. S. Regelui cu ocazia aniversării a 80 a a nașterii sale.

Un alt ziar din București e informat că mai mulți fruntași politici din toate partidele au con-

venit să adune cât mai multe semnături pe o întimplare ce va fi înmănată M. S. Regelui Carol și prin care suveranul va fi rugat respectos să renunțe la călătoria ce urmează să facă la Ischl spre a vizita pe împăratul nostru. Această respectuoasă intervenție se va face avându-se în vedere modul neomenos cum am fost tratați la alegeri.

Mitropolitul Meșianu la contele Zichy. I. P. S. Sa mitropolitul Ioan Meșianu a fost ieri la ministrul de culte contele Zichy, cu care a avut o consfătuire de o oră.

I. P. Sfa Sa s'a întors aseară la Sibliu.

Din Viena ni-se telegrafiază: Un redactor al ziarului »Neue Fr. Presse« a avut o întrevvedere cu mitropolitul Meșianu, care între altele a spus: »Eu am fost întotdeauna și sânt și acum prieten al păcii și voi stărui ca pacea turburată în vremile din urmă să se restabilească. Lupta noastră împotriva eghemoniei ungurești — cum o plănuiesc câteva capete sangvinice — e zădărnice«.

Mitropolitul a spus apoi că până în Septembrie nu se vor face alți pași.

Inrerwiev cu V. Mangra. Un redactor al ziarului »Az Est« a avut o convorbire cu părintele Vasile Mangra, pe care l-a rugat să-și spună părerea despre tratativele de împăcare între Români și Unguri.

Mangra a dat un răspuns foarte evaziv. A confirmat știrea că I. P. Sfa Sa mitropolitul Meșianu a prezentat miniștrilor Khuen și Zichy câte un memoriu, dar asupra cuprinsului lor n'a făcut nici o declarație.

Noi secretari de stat. Consilierul ministerial Dr. Némethy Károly a fost numit secretar general pe lângă ministrul de interne; consilierului Horváth Emil l-s'a conferit titlul de secretar de stat.

Camera în preajma vacanței. Invinsă de dogoreala întârziatelor verei, camera ungurească se va reșlăți în curând, după o activitate de aproape o lună și jumătate. Eri s'a întrunit pentru cea

din urmă oară în ședință meritorică, iar Sfa Sa va ține numai o ședință formală, pentru a la cunoștință avizul camerei magnaților. În ședința de ieri a adoptat și în cea de a treia proiectul despre prelungirea jurisdicțiunii suverane și a votat câteva reparații și proiecte pentru desăvârșirea confortului luxos al clădirii parlamentului. Președintele a fost apoi desemnat cu mandatul de a dispune cu privire la dispozițiile ce eventual ar deveni vacante în camerele ferilor. — De acum valorile politice se vor trage iarăși în alvia presei, lăsând în urmă asupra terenului de luptă aburul celei mai de nesiguranțe pentru viitor.

Criza croată. Tratativele urmate de Croației cu fruntașii coaliției sârbo-croate s'au terminat ieri — fără rezultat. Nici nu mai e dejde să-și ajungă la o înțelegere pașnică și știrea va fi nevoit să propună Maj. Sale dizolvarea dietei și publicarea de alegeri noi.

În cercurile politice din Agram se afirmă dizolvarea se va face la începutul lui Septembrie.

Un apel de necrezut. Ziarele ungurești știră că în »Viitorul« din București ar fi apărut fel de apel la adresa deputaților noștri naționali, care aceștia sînt invitați să intre în partidul guvernamental.

Cum n'avem puțința să controlăm această știre »Viitorul« e oprit să intre în Ungaria, ne mărginim deocamdată să înregistrăm această știre de necrezut ziarului ungurești.

„Impăcarea“ cu Ungurii

— Un interview cu dl Dr. Iuliu Maniu.

Presă ungurească consacră articolele tratative'or de »impăcare« ce se urmează între guvern și anumiți fruntași ai noastre publice. Articolele aceste nu s'au însă nimic nou și nu contribuie cu nimic la lămurirea chestiunii naționalităților și nu o apropie de o soluție serioasă și definitivă. Mai mare parte sânt numai un zădat al știrilor publicate de ziarul românesc despre audiența la ministrul-președinte a dlui Dr. I. Mihu și I. P. S. Sa mitropolitul Ioan Meșianu.

mente, a căror complicată arhitectură constituie viața de oraș.

Ce alta cunosc scriitorii noștri din viața de București, decât ostenețele de a plasa un manuscris, supărările pricinuite de cutare editor cu tendințe de exploatare, mișcarea grupărilor din jurul revistelor literare, cu toate delicile și cu toate hărțuilele lor, — apoi, farmecul, care se poate lega de viața de boemi, și la urmă, refugiul în cutare colț liniștit de cafea, unde, ca într'un ultim loc de scăpare, caută să-și liniștiască sufletul în preajma unui șfarț fierbinte. Mai departe, nu pot cunoaște nimic. Oricât le-am cere scriitorilor noștri să se inspire de viața de oraș, ei n'o pot face, fiindcă în clipa de față le cerem o imposibilitate. *Structura lor sufletească* li împiedecă să pătrundă în toate misterele unei vieți, în mijlocul căreia nu sânt decât veșnic străini. Va veni un timp însă, când scriitorii noștri, printr'o atență analiză a propriului lor suflet, vor izbuti să ne redea psihologia dureroasă a »destrădăcinatului«, psihologia acelor care în fiecare an se desprind din sânul satelor noastre și pornesc spre Capitală, unde-i așteaptă sau o cădere sau o ridicare.

C. Ș. Făgețel.

Dédéche a murit.

Era cățelul duduel și l iubiam cu toții. Știa să se ghemulască ori unde, și chiar pe mese, părea că doarme în fundul unui cuib.

Înțelesese că nu ne plăcea să ne lingă cu limba, și nu ne mai mângia decât cu laba, pe obraz, încetinel. Era de ajuns să țil ochii închiși.

Ridea. Multă vreme am crezut cu toții că risul lui era un fel de strănut, dar în cele din urmă ne-am dat seama că ridea cu adevărat.

Deși n'avusese dureri prea mari, știa să plângă, adică să geamă din fundul gâtului pe când o picătură de apă curată li strălucea în colțul ochilor.

I-se întâmpla câteodată să se rățăcească și să se întoarcă acasă singur cu atâta inteligență încât la strigătele noastre de bucurie căutam să adăogăm oarecari semne de stîmă.

Desigur, nu putea să vorbească, cu toate silințele noastre. Degeaba îl îndemna duduia: »Dacă ai vorbi și tu o leacă«.

El o privea lung, viol, mirat ca și dansa. Dădea din coadă, deschidea gura, dar fără să latre. Găcea el că dudulia aștepta dela dansul ceva mai mult decât un lătrat, și vorbele îi apăsau

inima, gata să-i vină pe limbă și pe buze. Sfinșit poate să vorbească, dar era închis în gură!

Intr'o seară fără, lună, la țară, pe când Dédéche își căuta prietenii pe marginea drumului, o căne de stână, necunoscut prin partea lui, îl apucă de mijloc, îl scutură, îl strănă și aruncă cât colo și pleri în noapte.

Ah! dacă duduea ar fi putut să pue mlaie blestematul acela de căne, cum l ar fi învins minte să mai muște altădată.

Dédéche s'a vindecat de rănille primite, dar rămas la răunchi o slăbiciune dureroasă.

Incepu să se ude pretutindeni. Afară făcea în toate colțurile, cât putea de mult, să se scăpa de o grijă, dar cum intra în casă îl găsea iarăși nevoia. Cum îi întorceau spatele, el întorcea pe al lui la picioarele unei moble, duduea veșnicul ei semnal de alarmă: »Un rețel! apă! aduceți de grabă!«

Toți ne răstem la dansul, îl certam cu glasul, îl băteam cu gesturi violente care atingeau, și privirea lui fină ne răspundea: »Și eu, dar ce să fac?«.

Era tot drăgălaș și blând, dar câteodată ghemuia ca și cum ar fi simțit pe spină cănele de stână.

FABRICA DE OBLOANE
JALUSINE DE ESSLINGEN
CONTRA KAZELOR SOLAR
SI STORURI

RONA
ERNÓ
EUDAPEST
TELEFON 23 85

ZABELLA
UTCZA 47.
TELEFON 23-45.

Pornind din audiența I. P. Sf. Sale, presa ungurească spune că »tratativele« s-au și început. Fapt e că I. P. Sf. Sa a prezentat ministrului-președinte un memoriu, care corespunde vederilor exprimate și de dl Dr. Ioan Mihu. Cum a declarat și I. P. Sf. Sa unui gazetar, în cursul verii nu se vor mai face pași în această direcție, — până în Septembrie.

Articolele ziarelor ungurești sânt numai o variație nouă a unei teme vechi și vorbesc cu multă stăruință despre »90 de procente de români îl aprobă pe Mangra«... Această constatare ziarele ungurești o scot din articolul dlui Slavici, care nici el n'a spus lucrul acesta.

Interesantă e numai atitudinea presei ungurești față cu dl Slavici. Îl laudă, îi cântă cântecuri și-i admiră curajul... Credem că și dl Slavici va simți ironia crudă a sortii care i-a hărăzit durerea amară de a fi apărat de presa șovină ungurească pe tema »patriotismului« său.

Ca un ecou al feluritelor zvonuri despre tratativele aceste și scopurile guvernului, avem de înregistrat astăzi și un glas românesc chemat. Dl Dr. Iuliu Maniu, această figură distinsă a vieții noastre politice, a acordat unui redactor dela ziarul »Adevărul« din București un interview în care foarte își exprimă părerea asupra acestei chestiuni importante.

Declarațiile d-lui Maniu, lămurite și energice, sântem convinși vor fi aprobate de întreaga noastră opinie publică și vor contribui la limpezirea situației noastre.

Iată declarațiile d-lui Maniu:

»Se oferă iară o »marfă« — pacea cu România — care cu cât se oferă mai des și mai lef-turcu atât va avea mai mic »preț« și mai puțin »valoare«.

O atitudine șovăitoare, nesigură din partea Românilor, ar putea avea cele mai triste urmări pentru neamul nostru.

Apoi mirosul lui nesuferit ajunsese să inspire jume și prietenilor celor mai puțin spirituali. Înăși sufletul duduiei se înrăia!

Ne-am gândit să omorim pe Dédéche.

Omorul unui câne e foarte simplu: faci o tăietură într-o bucăică de carne, pui în trânsa două prafuri, unul de cianură de potasiu, altul de acid tartric și coși cu apă subțire. Stomacul digerează și amândouă prafurile, prin reacțiune, dau naștere acidului cianhidric sau prusic, care-l băsneste pe loc.

Nu vreau să-mi mai aduc aminte cine din noi l-a dat otrava.

Dédéche așteaptă, culcat, cuminte în culcușul său. Și noi așteptăm deasemenea, ascultăm din vecină, căzuți pe scaune, ca prinși de o boală oboseală.

Un sfert de ceas trece, o jumătate de ceas. Căci întrerupe încet tăcerea:

— Mă duc să văd.
— Încă cinci minute!

Urechile ne văle. S'ar părea că un câne urlă departe, n'o fi cumva cănele dela stână?

Întors cel mai curajos dintre noi, trece în de-alături se întoarce și spune cu un glas care nu i-l cunoașteam:

— S'a sfârșit!

Dădă și ascunde capul în pernele patului și începe să râdă cu hohote, cum se rîde cu hohote, când vola numai să rîzi.

Repetă mereu, cu capul între perne.

— Nu, nu, astăzi nu vreau să mănânc nimic.

S'au aflat totdeauna oameni cărora le-a venit bine să uite tot trecutul neamului românesc, cu toate suferințele și cu toate învățăturile lui. Totdeauna s'au aflat Români cari au zeflemlit »aspirațiile naționale« ale »vlsătorilor politici« și cari au știut face paradă cu simțul lor »practic politic«, care putea foarte bine cuprinde în sine și trebușoara lor privată. Poporul românesc însă totdeauna a știut reduce la valoarea lor tendințele de această natură, iar capii bisericilor românești până acum au știut totdeauna să aprecieze pericolul ce ar aduce cu sine pentru ei și pentru biserică lor o politică »făcută de ei« în contra sentimentului general românesc și în contra intereselor naționale românești. Conferința națională din 1905 — chiar atunci când trecerea din pasivitate la activitatea parlamentară putea da prilej la bănueli în ce privește susținerea pretențiilor naționale din programul politic al poporului român — a hotărât unanim susținerea întru toate a programului național. Și nu numai atât, a dat și expresiune dorinței de o mai înaltă cuprindere, ca întreg poporul român din Transilvania și Ungaria să fie recunoscut de națiune alcătuitoare de stat și să i-se asigure dezvoltarea politică și etnică prin așezăminte de drept public. Acelaș lucru l-a făcut și conferința din anul acesta al partidului național român, ținută la Sibiu.

Deputații naționaliști în discursurile lor totdeauna au ținut să fie în concordanță cu enunțările conferințelor naționale. Ei sânt și azi adânc pătrunși de adevărul că nu se poate închipui conviețuire pa inică într'un stat poligiot, decât când fiecare popor e îngrădit în fața tendințelor pe preponderență ale celorlalte popoare cu drepturi naționale garantate. Și cum aceste garanții nu se pot turna într'altă formă decât în cea a autonomiilor is'orice o i naționale, conducătorii politici ai poporului român s'au ținut strâns de ideea acestei autonomii în cadrul statului ungar.

Oare legea de naționalități din 1868 poate constitui o bază suficientă de împăcare, când experiența celor 40 de ani funești ne a învățat cum cei dela putere știu să desconsidere legi fundamentale, când acelea le stau în cale?

Mama ei care-i vorbește de un mire frumos ea îi răspunde că nu se mărită, că vrea să moară fată mare.

Cella'ți își înghit lacrimile la timp. Fiecare simțim că am vrea să plângem cu toții și că fiecare lacrimă vărsată ar face să izvorească altele în ochii celorlalți.

Cu toții repetăm duduiei:

— Nu fi copilă, nu e nimic!

De ce nimic! Era și aceasta o rază de viață! și nic unul din noi nu știm până unde trebuia să meargă firul vieții pe care l-am curmat.

Cu un fel de rușine, ca să nu ne mărturisim că moartea unui câne ne-a mișcat într'atăta, ne gândim la oamenii pe cari l-am pierdut, la acela de cari am putea să-i pierdem, la tot ceace este misterios, cu neputință de înțeles, negru înghet.

Cel care a dat otrava își spune »am ucis prin trădare«.

Se ridică și îndăznește să și privească victima. Numai mai târziu vom afla că s'a plecat pe ascuns și a sărutat capul cald și blând al lui Dédéche.

— Ține ochii deschiși?

— Da, dor ochi turburi, cari nu mai văd nimic.

— A murit fără să se chinuiască!

— Oh! sânt sigur.

— Fără să se zbată?

— A întins numai laba peste marginea culcușului, ca și cum ar fi vrut să ne dea mâna încă odată.

Iules Renard.

Este adevărat că poporul românesc și deputații lui pretind executarea acelei legi, nu însă ca prețul împăcării românilor cu maghiarii, ci ca urmare firească a ordinii de drept, care este vătămată în momentul când o lege sancționată nu este executată.

Poporul român declară odată de »națiune« nici când însă nu se va mulțumi cu starea de drept care i-o creiază această lege care nici nu cunoaște popoare ca entități deosebite, ci numai ca indivizi de naționalitate deosebită.

Maghiarii nu se vor »împăca« cu Români până ce nu ne vor putea »înghiți« de drag ce ne au, sau până nu vor fi convinși prin rezistența și forța noastră politică despre imposibilitatea tendinței lor de contopire și nu vor fi convinși prin rezoane superioare de stat să recunoască dreptul nostru la toate atributele vieții naționale. În cazul prim nu mai e lipsă nici de prietenie nici de tăguială, în cazul al doilea urmează restituțiunea în întregime, fără licitațiune minuendă din partea noastră.

Nici când n'am fost adversar ai unei bune înțelegeri cu maghiarii. Ea este în interesul lor și al nostru al tuturor popoarelor nemaghiare din țară. Ni se pare însă imposibilă o altă pace decât cea care asigură dezvoltarea neturburată culturală, economică și etnică a tuturor popoarelor din țară. Aceasta însă nu se poate închipui fără validitatea corespunzătoare. O pace fără asigurarea influinței politice asupra conducerii statului ar fi un joc de cuvinte și nu ar da alt rezultat decât dezorientare și de moralizare.

Scrisori din București.

Oaspeți veseli. — Cum petrec Ungurii. — Hoinărind prin capitală. — Cei doi. — Funcționarismul și urmările lui.

București, 1 August.

Trecând Duminică seara prin cartierul bisericei Antim, fără să vrei te oprești în loc în fața unei căruciume destul de curate, în curtea căruiă câțiva țigani îi zic cu foc ciardașul, iar o ciată de năbădăoși frământă pământul în loc, de se ridică praful ca în urma unui automobil. E locul de întâlnire al servitorilor și servitoarelor din alesul neam al lui Arpád, cari sânt dovada cea mai eclatantă pentru politicienii unguri că sânt și căni cari fug de îmbrăcături, nu numai de înjurături. Sânt muncitorii, cinstiți de altfel, cari își petrec în sfânta zi a Duminicii, așa cum se pricep. Sânt flăcăi și fete din toate colțurile Ungariei. Când țiganul contenește, încep să cânte el. Fete și flăcăi la un loc, formează un mozaic de coruri, un fel de rugă de sinagogă ovrească, de nu înțelegi nimic. Cele mai variate cântece populare ungurești, începând cu banalul »Lányok a falubac«. — până la ultimele cuplet: ce se cântă în teatrele de varietăți din Budapesta. Și toate intonate de odată, te fac să te crezi într'un iad, de unde biata ureche să zvârcolește să scape. Din când în când, în mijlocul acestei disonanțe se aude un târăganat de doină din Ardeal. Răsună așa de ciudat viersul ei plângător pe lângă notele viforoase ale ciardașului. Sânt flăcăi din satele mixte, cari au învățat dela Români acele doine, iar acum la un pahar de vin le cântă și ochii li-se umezesc de lacrimi, ca și de cea mai sentimentală romanță ungurească.

Locuiesc în acest cartier. Și până noaptea târziu văd trecând pe sub fereastră cetele de chefilii, li văd cum trec cântând. Sânt cântece pe cari le cunosc. Și le-am auzit de atâtea ori la ciangălii din Săcele. De altfel veselii oaspeți ai Bucureștiului nu se sflesc de fel să zbere, să vocifereze ca în satul lor. De câte ori mahalagiile n'au reclamat dlui comisar ca nu pot dormi de gălăgia lor, de larma pe care o fac când trec cântând pe stradă! Acesta însă, băiat inteligent, n'a luat măsuri în contra lor, ci i lasă să-și facă de cap, să cânte, să-și aducă aminte de satul lor, de ai lor, de cei cari le sânt dragi. Și foarte bine a făcut.

La București este într-adevăr un centru de popularizare, de răspândire a cântecelor populare unghurești. Aici se adună din toate unghiurile flăcăi și fele, aici învață unii dela alții cântece pe cari apoi le duc în sat la ei, odată cu popularul românesc »Calea 'n grădiniță« pe care l-au dus până la Cașovia. Nu știu cine o fi fost glumețul care a făcut parodia acestui cântec. Astăzi parodia se cântă mai mult decât originalul, care în treacăt fie zis, e așa de banal.

Iorga, pușorul meu iubit,
Cum aş vrea să string la el di ghiț.
Pentru 'ntregă Rumunie
Iorga face vrășmășie.
O! ve!, ghivalt dija.

Și în chipul acesta numele d-lui Iorga ne va fi în curând purtat și cântat în satele unghurești. Și când te gândești ce ură i nutresc, nu acești bieți muncitori cinstiți, ci aceia cari prin buna lor gospodărie au făcut ca aceștia să nu poată trăi în țara lor.

Și ulte, te îndrepti spre cheiul Dâmboviei, ajungi la palatul poștelor și treci așa hoțar fără nici un scop anumit. În bulevard atâta lume, atâtea trăsuri și tramvale. Ce de gălăgie. Ce de tipuri. Filizoni și cral cu cărarea la ceafă, domnișoare și doamne cu rochii împledecate, cu pălării Șantecler, cu ochi aprinși și buze roșii ca azurul. Într'un colț o muzică te ademenește. E o romanță italiană, de cari se cântă în București atât de mult. Și în dreptul cafelei Bulevard îți arunci ochii asupra consumatorilor. La o masă cutare estel joacă șah și se ceartă cu adversarul. Câțiva scriitori împrejoară un billard. Ritmul bilelor se vede că i farmecă prea mult. Iar la o masă, în colț, un moșneg, în fața căruia, fără să l cunoști personal, până acuma îți descopereai cu respect capul. Alături de el o figură mai tânără, un tip semit vorbește, gesticulează. De departe are aerul de a l face planuri, de a l da celui bătrân explicații. Te apropii. Nu poți prinde decât frânturi de cuvinte: — Indrumare politică... Intransigență... tactică... cu mare ziar... teorie... guvernul acesta, după cum s'a văzut... Mangra spune... Maniu și Valda... presă bine organizată.

Din când în când bătrânul care părea obosit, plictisit, ridică paharul de apă la gură. Ochii îi strălucesc. Nu e o lumină sănătoasă aceasta. Privirile acelea spun multe pentru cine știe pentru cine vrea să-l înțeleagă. Iar cel tânăr? Nul-l știți? e ireparabilul gazetar ovreu, cu care părințele Mangra vrea să întemeieze ziarul guvernamental românesc dela Pesta.

Vai, în ce tovarășie îl vezi pe Slavici. Căci el e hătrânuș pe care, fără a l cunoaște personal îi saluta cu respect până ieri.

Dureroasă tovarășie, care te face să crezi că soarta anume lungeste viața oamenilor, ca să-și bată joc de dânsii. Imi închipui căți naufrag'ați morali nu vor fi venit la domnul Slavici să-și ceară o situație la plănuita lui gazetă. Și cu prezența fiecăruia poate credința lui că are dreptate s'a întărit tot mai mult. Dar ar fi știut însă să citească în ochii lor vicleni. Ar fi văzut acolo întipărit adevărul etern că viermii și corbii se apropie totdeauna cu drag de cadavre.

În ultimul timp s'au dat pe față o mulțime de delapidări săvârșite de unii funcționari de pe la diferitele instituții ale statului. Soarta ce-l așteaptă pe acești nenorociți se cunoaște.

Și cu toate acestea pedepsele aspre ce li se vor da foarte puțin vor contribui la împledarea pe viitor a păcatului. Căci furturile de cele mai multe ori se fac din cauza mizeriei. Se fac de oameni, cari au dus o viață model de corectitudine. Este acesta un rău social, care bântue ca o boală ce nu cruță nici cinstea nici bunul nume al culva. Un ziar bucureștean explică cu multă dreptate în felul acesta cauzele acestei boale: »Iefurile la noi sânt foarte mici. Sânt așa de mici, în cât e de mirare cum sluj-

bașii pot trăi și ține casă, mai ales față cu scumpirea traiului.

Sânt funcționari cu 10, 15 și chiar 20 de ani de serviciu, al căror salariu nu trece de 150 de lei lunar. Față cu niște salarii așa de mici, nu este mirare că se întâmplă așa de dese delapidări.

Și mai este ceva: Coana după funcționarism. Nevoia unei îndrumări practice a tineretului se vede acum mai mult ca ori când.

Correspondent.

Scandaluri în congregația comitatului Murăș-Turda.

Congregația comitatului Murăș-Turda, întreruptă luni din cauza scandalurilor provocate de opoziționali, s'a continuat ieri în același accent furtunos ca și în ziua precedentă.

Continuarea ședinței era fixată pentru orele zece, dar deja la opt ore coridoarele erau înțesate de lume. Înaintea cabinetului lui Erödy erau aderenții săi, cari deși nu erau cu toții membri ai congregației veniseră să la parte la ședință. Opoziția însă l-a oprit să intre în sală și cu ajutorul plășșilor l-a grămădit dealungul coridoarelor. La începerea ședinței aderenții prefectului strămtorați în coridoare au început să bată cu pumnii și cu ciomege în ușa sălii, și au spart geamurile vroind să intre cu forța. Neorânduiala a luat proporții uriașe și poliția a început să șarjeze pe demonstranți.

Asemenea scandalului din afară decurgeau și lucrurile în sală. În zgomotul infernal ce nu mai contenea, prefectul n'a putut deschide ședința, iar când a început să sune chemând membrii congregației la ordin, urletele și amenințările curgeau și mai sălbatic.

— N'al dreptul să prezidezi și să ne chemi la ordine, căci ședința nu e încă deschisă: strigau glasuri din opoziție. Pe urmă s'a ridicat fostul secretar de stat Desy, azi șef al opoziției în congregație, și a cerut suprefectului care tocmai sosise, să restabilească el ordinea. Prefectul sura mereu și opoziționali strigau din toată puterea.

— Tâlharilor, asasini, trădători.

În sală s'a făcut un scaneal enorm, insultele curgeau cu nemiluita. Cei din opoziție aruncau cu scrumiere și tot ce le cădea la îndemână asupra prefectului.

Din cauza zgomotului infernal prefectul și aderenții săi au trebuit să părăsească sala. Opoziția însă a rămas pe loc și la propunerea lui Urmsky au anunțat telegrafic ministrului cele întâmplate. Toți membrii opoziționali din congregație au subscris această telegramă. Cam tot pe-atunci s'au prezentat opt jandarmi cari au dat afară pe aderenții prefectului. Casa comitatului a fost încunjurată de jandarmi și poliție. În ședința de azi scandalurile s'au continuat în măsură cu mult mai mare și se prevăd și ciocniri, căci prefectul are majoritatea de lipsă și desbaterile sânt împedecate numai de sălbăticiile și terorismul opoziției.

În urma cercetărilor făcute s'a aflat că publicul dela galerie adus de opoziție era înarmat cu cuțite și revolve și avea de gând să rupă bariera și pătrunzând în sală să insulte prefectul și pe aderenții săi să-i ia la bătaie. Cercetările continuă. Seara a avut loc un conduct cu torțe și o

mulțime imensă s'a oprit înaintea casei lui Erödy aclamându-l. Prefectul a mulțămit manifestanții și s'a exprimat nădejdea că-l va reuși să scape capăt cât mai curând stărilor insuportabile și bântue în comitat.

Măsurile guvernului

»Magyar Nemzet«, organul oficial al guvernului, publică în numărul său de azi un articol violent în care atacă opoziția în comitat și declară că guvernul va lua cele mai severe măsuri pentru a pune capăt străbălărilor din comitatul Mureș-Turda.

Încă ieri, contele Khuen, în calitate de ministru de interne, a dat prefectului Erödy îndrumarea telegrafică să amâie adunarea congregației pe timp nedeterminat.

Amânarea adunării

Din Mureș-Oșorheiu se telegrafiază că amânarea congregației care era să se țină după amiază a fost amânată prin prefectul Erödy.

Opoziția a izbucnit în protestări zgomotoase. Adunarea s'a încheiat în mijlocul unui zgomot asurzitor.

Din străinătate.

Lupta națională a Cuțovlahilor. Din Salonic se telegrafiază că România și Macedonia își dau toată silința să se păzească pacea cu patriarhal. Ei cer dela patriarhal convocarea excomunicării preoților români și la rândul lor vor cere dela patriarhal să se vor supune pedepsei canonice și s'ar da.

Cuțovlahii din vilaetele Monastir, Ohrid, Vodena, Veria și Costoria cer dela patriarhal să în aceste vilaete să se înființeze comitete românești. Între pretențiunile naționale ale Cuțovlahilor locul întâi îl ocupă cererea lor ca națiunea românească și șoromânești se fie recunoscute ca atare.

Cuțovlahii au adresat câte un memorandum guvernului României și al Turciei, rugându-i să intervină în favorul acestor pretențiuni.

Conflictul Spaniei cu Vatican. Din Madrid se anunță că mai mulți fruntași spanoli de mari stăruințe pe lângă guvern pentru a se încheie buna înțelegere între Spania și Vatican. Cercările aceste sânt însă zadarnice, de ce guvernul e hotărât să nu cedeze din cererile — mai ales Regele și opinia publică s'au deplasat pe față pentru el.

Partidul clerical a pornit împotriva guvernului o campanie vehementă, convocând o mulțime de întruniri publice. Dată fiind marea nemulțumire ce stăpânește păturile de jos ale poporului, convocarea acestor întruniri a dat pe alocuri la demonstrații zgomotoase. Guvernul a dat mai multe întruniri, iar împotriva așăzătorului a pornit proces.

Pentru întrunirea ce va avea loc Duminică toare în San-Sebastiano partidul clerical face mai mari sforțări. Pretutindeni se împart în mil de exemplare, în cari guvernul e prezentat ca dușman al bisericii și al religiei.

Pentru cumpărare
de
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENC
Weismayr Ferenc
Timișoara, centru, strada Hung

Conflictul acesta e exploatat, firește, și de pretenții la tronul Spaniei.

Principele Jaime de Bourbon, scriind unor senatori și deputați cu privire la protestările lor pe lângă nunțiu contra politicii d-lui Canalejas, i-a felicitat pentru dovada lor de adesiune către Papă.

Principele adaugă în scrisoare: »cred că nu este depărtat ceasul când spaniolii partizani ai ordinei precum și armata spaniolă vor trebui să se ralleze steagului nostru spre a da marea luptă dușmanilor adevăratei libertăți. Atunci voi lua postul de onoare ce-mi este dat prin naștere.

Berlin, 3 August. Ziarul »Berliner Zeitung« i se telegrafiază din Roma că Vaticanul e hotărât să excomunică pe toți șefii mișcării anticlericale și chiar și pe Rege, dacă guvernul nu va ceda. Circurile vaticane sânt foarte amărâte că Regele n'a dat în brațele anticlericalismului.

Suveranii Spaniei în Paris. Din Paris se telegrafiază că Regele și Regina Spaniei au sosit ieri la Paris, de unde vor pleca mai departe la Londra.

La gara din Rambouillet suveranii au fost așteptați de președintele republicii Falières, care a dat în onoarea lor un dîneu. La acest dîneu au luat parte și ministrul-președinte Briand și ministrul de externe Pichon.

Dela Rombouillet, suveranii Spaniei au continuat drumul până la Paris în automobil.

Criza grecească. Marele ziar berlinez »Vossische Zeitung« publică un articol de fond în care se ocupă cu starea de azi a Greciei și ajunge la constatarea tristă că poporul grecesc a ajuns un popor detestat și nu mai are nici un viitor.

Noul Stat grec areu odinioară mulți amici — scrie »Voss. Zg.« — azi n'are pe nimeni. Toate speranțele dela crearea statului grec, pentru habitul vechii culturi clasice, s'au dat de mînciuță.

Grecia e izolată. Azi când se ține socoalea de opinia și a celui mai mic Stat, cine se mai interesează de ce vrea și zice Grecia? Și că lucrările sînt astfel cu nenorocita de Grecia? Cine o poate contesta? Dar cine e de vină de această situație?

Grecia a îngărmădit greșeli peste greșeli. Ea nu s'a putut împăca cu nimeni. Aceea ce nici o mare putere europeană nu și ar putea permite, ea și-a spargă zidul cu capul, plîcia Grecie și-a permis. Ea niciodată n'a întreat ce zice alții; ea a lucrat toldeana de capul său. Toți vecinii ei mai de aproape ori mai departe au părăsit-o. România nu mai are relațiuni diplomatice cu ea de mai mulți ani. Cu Bulgaria e în cea mai acerbă inamicie. Relațiile ei cu Turcia sânt atât de încordate, încât ziarele grecești se vază că Turcii s'au gata să estermine elenismul de pe teritoriul turcesc. Și de nicăiri nici un ajutor! Marile puteri se mărginesc a evita, ca Orientul să la foc; dar dacă Grecia își va frige degetele, îi este egal. Când acum câțiva ani, grecii au fost maltratați, persecutați și gonțiți de bulgari. Puterile cele mari s'au mărginit să facă Bulgariei niște observațiuni blânde, — și atâtia tot. Ca pentru Grecia, ca să se expună cineva unor neplăceri, nu trece nimă-ni prin cap.

Astfel stă chestia cu Grecia față de turci și în Peninsula Cretei. Că odată și odată Creta va aparține Greciei, se poate. Dar când se va împlini acest fapt, nici Grecia nu va avea nici o plăcere de Creta, nici aceasta că va aparține Greciei. Sînt demne ambele una de alta!

Lipsa de disciplină și de complectă seriozitate sînt cauza nenorocirilor Greciei. Un popor atât de pîcîtos și de subred ca cel grecesc, ar trebui, deci tîndu la un liman de salvare, să urmeze o mișcare politică, atât internă cât și externă. În afară de Grecia, locuiesc mai mulți greci, decât în țara-mamă, și tocmai aici, purtarea grecilor a devenit insuportabilă, cum s'a văzut când cu recentul

caz al jefuirii vaporului românesc la Athena. Prin fapte de aceste li-se face penibilă viața și a grecilor din străinătate. Grecii au ajuns să fie niște oameni cu cari e imposibil de vorbit.

Grecii se plîng că țara lor e prea mică; dar unde le e armata cu care să se mărească?

În Macedonia și Albania ei fac intrigi. Dar bulgarul și sârbul stă la pîndă în contra grecului.

Pentru Grecia nu e acum alt mijloc de salvare decât aceea de a face o politică reală. E o nenorocire că de hatărul unor fraze patriotice, ei pierd un avantaj național serios. Datoria lor e d'a se alipi de Turcia actuală. Din cauza Cretei grecii sânt în pericol de a-și periclită situațiunea lor națională și în Macedonia.

Scrisoare din Roma.

Incepe să apuie? — În jurul ultimelor greva din Roma.

Roma, 29 Iulie.

Într'un interval de timp de zece luni, am avut aici la Roma trei mișcări greviste: a fierarilor, a zidarilor și recentamente a lucrătorilor dela fabricile de gaz de iluminat.

Greva pașnică, greva rezonabilă, greva ca mijloc de luptă francă, a fost și este singura armă a proletariatului în mișcările sociale; care i-a mărit câștigul zilnic. Însă, când greva se întrebuițează — în lupta socială a claselor — ca o armă de caprițiu sau de ambiție personală, atunci acest mijloc de luptă, în afară că pierde orice considerabil, dar devine dăunătoare atât proletariatului în general, cât și lucrătorilor în particular, cari sânt siliți să facă grevă.

Și când zic siliți, să nu vă mirați de acest cuvânt, căci așa este: Sânt siliți.

Mulți din lucrători, cea mai mare parte, se mulțumesc cu plățile ce le capătă, și cari în parantes fie zis, sânt de 3 ori mai mari decât plățile ce căpătau acum 10—15 ani; o mică parte din ei, nemulțumiți cu câștigul, se strîng la Bursa Muncel, provoacă o întrunire, decretează ori mărirea salariului ori greva.

În Italia, munca este regulamentată. Bursa Muncel, prin reprezentanții săi, încheie un concordat cu patronii sau cu antreprenorii de lucrări, în baza căruia lucrătorii nu pot să fie admiși cu o plată mai mică decât suma fixată în concordat. În urma acestuia, se angajează lucrătorii, natural fiecare după gradul de lucru ce au de făcut, și după finețea operei lor.

Fie-care grup de lucrători este constituit în breaslă — lega — iar în capul fie-cărei bresle este un șef — capo lega — ales de ei.

Dacă un mic grup dintr'o breaslă nu este mulțumit cu condițiile de plată, el este foarte ușor — în situația actuală a spiritelor deprinse rău cu ușurătatea cu care se fac grevele — să provoace o grevă, să o decreteze împreună cu șeful, iar ceilalți, lucrătorii cinstiți de soarta lor și a forurilor ce trebuie să hănească cu câștigul lor, sânt siliți să lase lucrul, căci în caz contrar riscă să fie bătuți, maltratați ei și familiile lor.

Astfel, în Septembrie trecut, lega fierarilor a declarat greva, o grevă care a durat trei luni de zile, în care timp nu numai că familiile greviștilor au suferit, dar necesitățile sociale cari cereau fierarilor ajutorul artei lor pentru bunul mers al treburilor vieții de toate zilele, au suferit pierderi colosale.

Această grevă, una din cele mai lungi ce cunoaște istoria frământărilor sociale din ultimii timp, s'a sfârșit cu puțin succes pentru greviști: patrodii au cedat foarte puțin, au acordat foarte puține avantajii, iar greviștii pliclisiți de lunga așteptare, s'au mulțumit cu puțin și au reluat lucru.

Greva fierarilor s'a isprăvit rău.

În Martie trecut, Bursa Muncel din Roma a încheiat concordatul cu antreprenorii de zidărie și cu societățile de construcții. După 15 zile numai dela iscălirea concordatului, adică tocmai

când lucrările începuseră — și începuseră foarte multe — lega zidarilor, uitând că vorba dată și iscălișura pusă trebuie respectate, au declarat greva zigarilor, cerând o mărire de plată, peste aceea acordată cu 15 zile mai înainte.

Lucrul a fost părăsit, schelele au rămas pustii, întrunirile lucrătorilor se urmău în fiecare zi, foarte populate și pline de electricitate ce se revărsa din vorbrițele fulgerătoare ale oratorilor lucrători.

În lumea străină de presă a fost un moment de indignare: cum? ce vreți? după 15 zile de când șefii voștri au iscălișit, voi vă puneți în grevă? Nici nu ați putut să vă dați bine sama de salariul ce vi-se dă, și pretindeți mai mult?

Pe de altă parte, lucrătorii cari în tot timpul iernei nu au lucrat, acum cu începerea primăverii aveau nevoie de lucru, ca să poată să plătescă din micile datorii contractate iarna în vederea lucrului de primăvară, și după câteva zile de plată, se văd oprți, siliți să urmeze pe șefi; iar familiile să se mulțimească cu 1 franc pe zi ce le dădea Bursa Muncel.

A durat mult și această grevă, mai bine de o lună. Patronii, societățile de construcții și antreprenorii nu voiau să cedeze — și erau în dreptul lor — pe de altă parte, cu cât vremea trecea cu atât și lucrătorii vedeau greșala ce au făcut: familiile sufereau tot mai mult, lucrurile din case au fost duse toate la Muntele-de-Pietate, iar întrunirile zilnice deveneau din ce în ce mai ne-populate, pe când biții oameni se duceau pe furii să lucreze prin case, ca să câștige câte un franc doi, cu care să astâmpere cele mai elementare necesități ale familiilor.

Și într'o bună zi, la întrunire n'au venit decât vre-o 20 de băiețîndrii, iar șeful a strîns steagul roșu de supt care a vorbit până atunci în fiecare zi... iar lucrătorii sau întors la schele, unde au fost primiți bucuroși de antreprenori, în condițiile concordatului dela începutul lui Martie.

Greva zidarilor s'a isprăvit și mai rău.

Acum opt zile, lucrătorii dela uzinele de gaz pentru iluminat au declarat greva pe motiv (ascultați ce motiv și judecați în ce scopuri se întrebuițează această grevă) că, la pensie să li-se dea 30 la sută mai mult decât li-se dă astăzi. Capo lega care a provocat această grevă, este azi în gura tuturor lucrătorilor rămași pe dinafară, căci azi greva s'a isprăvit cu un rezultat dezastruos pentru greviști: din 330 de lucrători, societatea de gaz nu a angajat decât 80, restul rămânând fără lucru, și aceștia în condițiile concordatului trecut. Astfel că, 250 de lucrători sânt lipsiți de existență, familiile lor în mizerie, iar doi dintre ei, erau la societate de 30 de ani.

Mersul normal al societății, prin greva fierarilor, a suferit. Ușile au rămas fără broaște, vagoanele stricate zăceau în ateliere, obloanele prăvăliilor deschise, etc. Cu greva zidarilor apa a umplut temelile caselor începute, în altele unde lipsea coperișul a ruinat zidăria, contractele nu s'au putut realiza, polițe s'au protestat etc. Cu greva lucrătorilor dela uzinele de gaz orașul a rămas aproape în întuneric, motoarele fabricilor și au înjumătățit activitatea, tipografiile și-au suspendat lucrul, comerțul a pierdut.

Și toate aceste neajunsuri din ce pricină? Din pricină că unii șefi, dintr'o ambiție personală sau dintr'o chestiune rău înțeleasă, au aruncat în luptă o parte din clasa lucrătorilor contra patronilor, îndemându-i și silindu-i la o grevă care a fost dăunătoare societății și lucrătorilor mai ales.

Greva lucrătorilor dela uzinele de gaz, cea mai desasiruoasă, va servi multă vreme ca exemplu clasei proletare, care se lasă condusă de un șef, ale cărui ambiții personale (în un loc mai înalt decât nevoile clasei, iar cei 250 de lucrători rămași pe drumuri, au tot dreptul să trimeată imprecățiile lor, celui ce i-a silit să facă o mișcare grevistă, care nu mai este cinstită, dreaptă, nobilă,

În zece luni de zile, am avut la Roma tabloul mereu descrescând al căderii grevelor, și din înșirarea mai sus, a evenimentelor vă puteți face o idee de adevăr.

La ce fine va duce această descresștere? Fi-va un apus? Sau fi-va o redășeptare a clasei pro-

letare, o redășeptare în bine, o nouă fază în care va trebui să între lucrătorii, o fază în care vor trebui să se scuture de ambițiile șefilor cari îi împing la dezastru?
I. Th. Alian.

Vești din Caransebeș.

Neîncredere lui Burdia. — Indolență. — Preoți slabi.

Nu cum prevede statutul organic în luna Ianuarie și abia Dumineca trecută sinodul parohial din Caransebeș a pus capăt cercetărilor asupra socoșilor etc. și constatând tristul adevăr că *comitetul parohial supț șefia lui Burdea* nu s'a interesat îndeajuns de așezămintele noastre bisericesti și școlare, cheltuind fără a respecta preliminarul, sinodul aproape unanim și-a exprimat nemulțumirea prin *un vot de blam la adresa comitetului parohial*.

De mult a cuprins pe parohieni văzând o flerbere febrilă cum sfântul lăcaș și școala confesională sânt lipsite de grija cuvenită. Adâncă nemulțumire s'a manifestat mai ales față de *dioscuri Burdea-Stoian*, cel dintâi președintele comitetului parohial, iar celalalt notar cu o plată de prisos.

E o veșnică jalbă că stările deplorabile ale comunității bisericesti din Caransebeș în loc să înainteze spre bine iau drumul racului spre prăpastie. Numărul creștinilor noștri nu se sporește averile multora trec în mâni străine, iar biserica, e veșnic goală precând birturile pline... Nicăiri o pildă frumoasă de imitat. Până și pământurile bisericii noastre sânt date în arendă la străini, parcă n'ar exista și Români harnici, pricepători în ale c'e agricultură.

Avem în Caransebeș o numeroasă inteligență. Nu știm însă să o punem la muncă. Avem o secție a societății pentru crearea unui fond de teatru, amorțit îndată după ce s'a născut. Avem și secția a Astrel, însă și aceasta fără de viață. În fața acestei nepăsări a conducătorilor noștri firești, un bărbat cu bun renume, învățătorul penzional Vuia, a alcătuit niște statute pentru o societate culturală locală, pentru a strânge rândurile celor dornici de muncă. Mare ne este teama că statutele aceste nu vor fi aprobate din partea guvernului.

Ne plângem de prăpădenie. Nu vom scăpa de câta vreme indolența și ignoranța stăpânesc obștea noastră. O pildă rară în felul său, ne ilustrează, că sub stăpânirea asta nici cea mai simplă regulă de bunacuvîntă nu mai are rost. Avem o »Foale Diecezană«, redactată de drul Olariu excandidatul burdist, pentru vlădicie. Pe când toate foile românești au rubricat rapoarte amănunțite despre marea serbare din Buziaș, acest organ al diecezel, — nu în fruntea foil, doamne ferește! — ci la »știri« în abia 10 rânduri cu litere mărunte ne descrie evenimentul acesta adevărat: *întâlna sfințire de biserică în dieceză prin noul episcop*.

Ne-am fi bucurat dacă »F. D.« ar fi dat cinstea cuvenită arhierului nostru și de sigur n'am fi fost de fel măhnit dacă în paranteză ar fi amintit și faptul, că pe drum către casă a stat în Vișag pentru a vizita domeniul diecezan. Intrând fără veste în biserică P. S. Sa a fost într'atâta scârbit de starea mizerabilă a acestui lăcaș sfânt,

încât imediat a suspendat pe preotul nevrednic de chemarea sa.

Atitudinea aceasta ar avea efectul dorit și ar intimida pe mulți dintre preoții noștri lipsiți de sentimente adevărat păstorești. O dovadă tristă e că în vremea din urmă au fost suspendați 5 înși, și alții câțiva slau și acum sub cercetare disciplinară.

Câtă decădere, Doamne!

Cor.

Academia română.

Concursuri pentru premii.

(Urmare și fine).

Premiile secțiunii științifice.

15. Premiul Lazăr, de 5000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1911, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: »Animalele domestice din România«. Terminul prezentării manuscriptelor este până la 21 Decembrie 1910.

16. Premiul Năsturel, de 5000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1911, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: »Studiul culcușurilor de petrol din Moldova«. Terminul prezentării manuscriptelor este până la 31 Decembrie 1910.

17. Premiul Anastasie Fătu, de 3000 lei, se va da în sesiunea generală din 1911, celei mai bune lucrări scrise în limba română și cuprinzând: »Harta geologică amănunțită a unuia din județele: Suceava, Tulcea sau Mehedinți«. Terminul prezentării manuscriptelor este până la 31 Decembrie 1910.

19. Premiul Adamachi, de 5000 lei, divizibil, se va da, în sesiunea generală din anul 1912, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: »Cercetări originale asupra pelagrei în vederea etiologiei și combaterii boalei«. Terminul prezentării manuscriptelor este până la 31 Decembrie 1911.

19. Premiul Lazăr, de 5000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1913, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: »Starea țărânului român din punctul de vedere antropologic, biologic și patologic«. Terminul prezentării manuscriptelor este până la 31 Decembrie 1912.

20. Premiul Neuschotz, de 2000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1913, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: »Cromatica poporului român, adevărat: modul de a vopsi (boi) țesăturile de lână, mătase, bumbac etc., precum și piele, lemnele, casele, ouăle de Paști, sulimanurile sau substanțele almentare«. Terminul prezentării manuscriptelor este până la 31 Decembrie 1912.

21. Premiul Năsturel, de 5000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1914, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: »Studiul tințarilor din România, ca propogatori ai malariei, și cercetarea mijloacelor practice pentru stingerea acestei boale«. Terminul prezentării manuscriptelor este până la 31 Decembrie 1913.

22. Premiul Adamachi, de 500 lei, divizibil, se va da, în sesiunea generală din anul, 1915, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: »Studiul chimic al lignitelor indigene și aplicațiunile lor în industrie. Terminul prezentării manuscriptelor este până la 31 Decembrie 1914.

23. Premiul Lazar, de 5000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1915, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre »Politica agrară a României și înrăurirea ce ea avut asupra stării economice și sociale a populațiunii rurale. Terminul prezentării manuscriptelor este până la 31 Decembrie 1914.

IV. Comisiuni speciale.

24. Marele Premiu militar General Ioan Carp și Maria Carp, de 7000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1912, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: »Cum a fost și ce a fost armata pentru națiunea română dela colonizarea Daciei și până la desființarea oștirilor pământene«. Terminul prezentării manuscriptelor este până la 31 Decembrie 1911.

25. Premiul Dacla România, se va da în sesiunea generală din 1912, celei mai bune lucrări în limba română despre »Istoria contractului de asigurare și în special a introducerii lui în România. Deosebirea între asigurările cu primă asigurările mutuale. Avantajele asigurărilor contra daunelor elementare în țările unde agricultura este principalul izvor de bogăție«. Terminul prezentării manuscriptelor este până la 31 Decembrie 1911.

Cronică pedagogică.

Părerii cu privire la planul de învățământ oficial.

IX.

Asta nu e altceva decât învățământ concentrativ pe baza principiului istoric. Cum însă s'a dovedit, că între evoluția generală a omenirii și între dezvoltarea individuală nu este nici decum analogie perfectă și un paralelism corespunzător — cum voia să arate Ziller, că cultura universală există numai ca un complex al culturii naționale, și ținând seama de principiul pedagogic că mergi dela cele cunoscute la cele mai puțin cunoscute, și fiindcă pe elev îl interesează mai mult cece stă aproape de sufletul lui, principiul cultural istoric, s'a modificat în mod radical în istoric-național. Copilul are să treacă printr-o fază de evoluție ale neamului său, pentru a putea ajunge la înțelegerea prezentului și aspirațiilor sale, și pentru a putea participa în mod activ la înalțarea lui culturală, devenind în adevărat un neamului său și prin el omenirii întregi. Pentru aceste motive, foarte logice și pedagogice sânt organizate școlile din Germania pe principiul istoric național, și tot pe acest principiu e alcătuit și planul de învățământ ungurel dela 1879.

Numai când școala e adusă în strânsă legătură cu întreaga viață istorică, culturală și morală a poporul care o susține, e vrednică de dăinuiașcă și să fie păstrată cu sfințenie. Altfel rămâne o instituție de prieos.

La noi, nefiind organizate școlile pe baza acestui principiu, rămâne în consecință, nelămurit faptul că, ele nu s'au putut nici măcar apropia de rezultatele obținute prin școlile germane, de a face pe elevi să cunoască sufletește neamului lor în întreaga lui evoluție și supli înfățișările, cristalizându-le în suflet ca o tentă, ca o forță, ca o mândrie, logică și necesară cultura națională.

Noi cari cunoaștem școala românească, stăm în slujba ei, ne dăm foarte bine seama de acest adevăr dureros, și am putea servi oarecu dovezi zdrobitoare. Dar și aceia cari nu s'au în directă legătură cu această instituție, pot lege pilde vii cari se confirmă afirmațiile noastre. Nu-ți trebuie multă bătaie de cap să constăți înfrângerile noastre electorale, acolo firește avem majoritatea, sânt rezultatul logic al unor foarte slabe educații naționale. Dacă școala mară în cei șase ani de instrucție, ar forma temeinic pe elevii cu Istoria noastră ardelenă infiltrându-le adânc în suflet conștiința iubitei neam, ridicând până la cea mai înaltă poziție sentimentele lor naționale, n'am avea altă viață fanți, transfugi și burdiști, și n'am fi siliți să

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și R**

se capătă **garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor** și constă în **2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de 360 coroane**

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocnelii separate, în oricare parte a Ardealului

Improvizată la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți la

registram rușini atât de rușinoase ca acelea ale unor din urmă.

Elevii noștri, cunosc înspăimântător de puțin istoria noastră bisericească și profană. Am învățat foarte mulți — dacă nu aproape toți, în școala de repetiție, cari n'au putut să mi spuie două vorbe, despre un Șaguna sau Mihai Viteazul.

Am rămas ca trăznit când mi au răspuns, că despre Mihai Viteazul nici n'au auzit măcar, în cursul celor șase ani ai școlii primare. Aceasta e o dovadă dovedă, că învățământul nostru istoric, stă pe cele mai șubrede temelii posibile.

Cât de mult prețuim noi învățământul istoric în școala primară, se poate vedea și din planul școlii catolice, care reduce materialul istoric pentru a VI-a la următorul minim grozav: »Câteva evenimente mai însemnate din istoria bisericii noastre«. O astfel de interpretare, înseamnă o poezie ignorantă pedagogică.

O nouă și radicală fundamentare a lui e iminentă, cu atât mai vârtos, cu cât politica școlară actuală a guvernelor noastre, urmărește din răsunător lozmal strivirea oricărei urme de învățământ național și prin aceasta înstrăinarea elevilor de sufletul românesc și apropierea lor de cultura și istoria ungurească. Duhul acesta străin și ucigător se simte deja de pe acum în școlile noastre, fiindcă în ele se adăpostesc atâtea existențe marchine tricoase și umilite, și dacă nu vom căuta să apărăm această cultură națională prin mijloace legale și pedagogice cari ne stau la îndemână, ne vom trezi azi mâne că școlile noastre vor fi numai cu numele românești, pe când de fapt ele au ajuns să fie niște pepiniere ale culturii ungurești. Atunci ele pot fi zdrobite, căci omul nostru își trăiește zilele de agonie. Un astfel de dezastru îngrozitor, nu-l va dori — cred eu cel mai implacabil moderat și cu atât mai puțin bărbății însărcinați cu cărmuirea politicii noastre școlare, cari trebuie să aibă îndoită iuțenie și sollicitudine culturală națională, astăzi atât de primejdii.

Mai întâi e nevoie ca planul de învățământ să treacă în expuneri sistematice și documentate înșirarea istoriei în învățământul educativ, apoi să se specifice materia până în cele mai mici amănunte, indicând cu precizie metoda și mijloacele necesare pentru străbaterea cât mai temeinică și mai limpede a diferitelor stadii de dezvoltare istorică.

A doua condiție esențială apoi e alcătuirea unor manuale de istorie, cari să înlesnească stăruințele învățătorului în realizarea unui învățământ istoric în adevăr serios și efectiv.

La noi lipsesc cu desăvârșire cărți de istorie scrise pentru școlile primare. Cele cari există sunt scrise după criterii atât de puțin istorice, și într-un stil atât de nepotrivit, încât ele mai degrabă fac pe elevi să urască decât să îndrăgască acest învățământ.

E neapărată nevoie să fie însărcinat un om competent cu scrierea unei istorii atât bisericești cât și profane, care să zugrăvească într-o limbă populară înflorită, în stare să captiveze sufletul elevilor, trecutul plin de durere și de înălțare al neamului nostru.

Împrejurarea că elevii școlii primare cunosc atât de puțin trecutul nostru, are să se aribuie în primul rând foarte mult slabelor cărți de istorie existente, cari expun într-o limbă beoțiană și într'un mod amar și cât se poate de defectuos, fazele noastre de evoluție din cele mai vechi timpuri, Avem câteva locuri istorice în Ardeal, cu cititorii de nevoiozilor glorioși, unde s'a desfășurat multă vreme o intensă viață religioasă, prin călugări veniți din principatele românești, și cari își ziceau «vlădici», dar care nu se cunoaște de loc de elevii școlii populare. Cercetările mai noi sunt împărțiate în măsură considerabilă, ceața întunecată care plutea asupra trecutului nostru religios, așa încât acest trecut poate fi reconstruit cu destulă siguranță măcar începând cu secolul al XV-lea.

Operele lui Iorga și Bunea trebuiesc la toată înălțare utilizate, pentru a da o istorie fidelă a bisericii ardelenice. În ele se găsește o bogăție de material nou, necunoscut de autorii istoriilor noastre pentru școala primară.

Cum aproape în fiecare ținut românesc s'a păstrat amintirea existenței yr'unei mănăstiri cu așezări de călugări, cari au influențat în o anumită măsură viața satelor din împrejurime; și cum istoricul acestora se cunoaște astăzi în mare parte, s'ar putea construi cu ajutorul și al tradițiilor, legendelor și monumentelor istorice, cel puțin istoria specială a ținuturilor, așa încât școlile din acel loc, ar avea cel mai pedagogic punct de plecare în învățământul istoric. O istorie cu colorit strict local, pentru fiecare sat, nu se poate da.

Aceasta pentru motivul că cele mai multe comune n'au nici un trecut istoric, s'au și dacă l'au, nu poate fi urmărit din lipsa documentelor. Cu legendele și tradițiile cari le are fiecare comună, însă ar putea fi încopciată viața lor de aceea a centrului istoric, de care au atârnat, întrând astfel în istoria mănăstirilor, de unde primiau diecii și preoții lor. (Va urma.)

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 3 August n. 1910.

— **Pentru inundații din Bănat.** La propunerea președintelui său, a părintelui Dr. Vasile Saftu, comitetul parochial dela biserica Sf. Nicolae din Brașov-Schei, a votat într'un glas și într'o însuflețire pentru ajutorarea fraților nenorociți din Bănat însemnata sumă de una mie (1000) cor.

Fapta pâr. Dr. Vasile Saftu și a vrednicilor membrii din comitetul parochial se laudă de sine.

— **»Astra«** la Măhaciu. Președintele secției Turda a Asociației ne anunță că adunarea secției convocată la Măhaciu pe ziua de 14 August n. se amână. Noul termin se va comunica la timpul său.

— **Un dar frumos.** Citim în »Răvașul« din Cluj: O distincție bine meritată a acordat Consistorul din Blaj parochului din Aghireș, Ioan Mihalca, notarul tractului, numindul viceprotopop onorar. Publiându-se aceasta poporului credincios de acolo în biserică, prin cuvintele potrivite ale protopopului din Cluj, Dr. E. Dăianu, spre bucuria tuturor, noul vice-protopop a răspuns cu o nouă faptă; dăruind 1000 coroane pentru fondul cultural din Blaj. Se știe, că pentru întregirea salariului învățătoresc M. On. Mihalca a dăruit un pământ prețios de peste 2 jughere.

— **Mulțămită.** Primum următoarele rânduri: Marele nostru mecenat Vasile Stroescu a binevoit a dăruii bisericii române greco-catolice din Belean (com. Solnoc-Dobâca) suma de 200 coroane. Primească generosul donator și pe această cale mulțămitele noastre cele mai adânci. Să-i răsplătească Dumnezeu fapta nobilă, ce a săvârșit. Belean la 2 August 1910. Gregoriu Pușcariu, protopop, paroh al Beleanului.

— **»Astra«** la Chișfalău. Comitetul secției »Tășnad« al Astei invită pe toți membrii despărțământului, precum și pe acela cari se interesează de înaintarea culturală a românilor din aceste părți mărginașe, la a 4-a adunare cercuală, care se va ține la 7 August șt. n. 1910 în comuna Chișfalcau.

— **Contra lui Ehrlich.** În cercurile medicale din Berlin a făcut mare senzație un articol apărut într'un ziar de specialitate și scris de d-rul Bradler. Articolul arată că la un grup de bolnavi injectați cu leacul lui Ehrlich sânt la zece la sută, iar la altul douăzeci și cinci bolnavi recidivi și aceste constatări s'au făcut într'un interval de trei-sprezece săptămâni.

— **Arestarea unor anarhiști.** Se telegrafiază că în portul dela St. Genua a sosit vaporul Virginia pe bordul cărui erau șaptezeci de anarhiști expulzați din Buenos-Ayres. La debarcader au fost așteptați de autoritățile italiene cari i-au pus la închisoare.

— **Pești insectivori.** În grădina zoologică din Londra se fac încercări cu niște peștișori, abia lungi de 1 cm., aduși din insulele Barbados. Se hrănesc cu larve de țânțari și anofeli, etc. așa că unde sânt și le stărpesc cu desăvârșire. De aceea în Barbados nici nu se cunosc frigurile. Acești peștișori s'au încercat cu folos și în Italia. E vorba să l'părăsească și în apele stătătoare engleze.

— **Școli ungurești cu banii noștri.** Comisia administrativă a comitatului Cendului a dat poruncă să se facă în fiecare comună a comitatului un tablou al părinților cari doresc să-și învețe copiii ungurește. În comunele în cari se vor găsi 39 de astfel de părinți va trebui să se înființeze apoi școală ungurească, firește cu cheltuiala locuitorilor de altă limbă!

Așa se propagă în Ungaria adevărata cultură!

— **Aci se vorbesc toate limbile.** Așa stă scris pe ferestrele unui restaurant însemnat din Paris, nu departe de o gară. Și pe livra de bucate se poate citi aceeași înștiințare. Un oaspe întrebă pe chelner.

— Mă rog aveți mulți tălmaci?
— De loc. Nici unul — răspunde el.
— Cine vorbește atunci toate limbile?
— Cine?! Mușteriii, domnule!

† **Dumitru Suroiu iun.,** vice-notar comunal în Reșinari, a răpusat la 1 August n., în vîrstă de 36 de ani. În mormântarea lui a avut azi, în cimitirul bisericii gr.-orf. din Rășinari. Odihniască în pace!

— **Contra exploziilor de mine.** Ca să poată lua măsurile cele mai nemerite pentru înălțurarea exploziilor în mine sau măcar pentru a micșora nenorocirile ce acestea cășunează, până acuma au slujit numai închelerile ce se scoteau din cercetările făcute după înlămplările de acest fel.

De acum patru ani, însă, Francezii au o stație experimentală pentru studiul exploziilor la Liévin. Taffanel, șeful cercetărilor, n'a izbutit încă a găsi chip de-a înlătura exploziile de gazuri; dar pe cele pricinuite de praful de cărbune, le poate de acuma împiedeca. Taffanel s'a încredințat prin explozii provocate că sânt două faze prin exploziile provocate de pulberea de cărbune: producerea unui vârtej de pulbere și apoi aprinderea.

O explozie neînsemnată de gaz într'o parte a minei sau o explozie de dinamită poate pricinui un vârtej de pulbere; aprinderea acestuia, alt vârtej; aprinderea acestui altul, și așa mai departe.

Nici udarea pulberii, nici amestecul cu pulberi ce nu pot arde, nu oprește exploziile, dar le slăbește. Grămădirea pulberii la partea de sus a galeriilor le împiedecă desăvârșit.

— **Învățători români la Constantinopol.** Din Constanța ni-se scrie: 650 de învățători și învățătoare Române cari au luat parte la congresul dela Constanța au făcut o excursie la Constantinopol și s'au dus în fața Porții, unde au făcut o manifestațiune amicală. Marele vizir a primit o deputațiune a excursioniștilor. După schimbul de salutări, marele vizir a relevat amicitia cu România. Excursioniștii au vizitat ministerul instrucțiunii, școala de arte frumoase, muzeul eucierilor, Universitatea, moscheea Suleymanie.

— **Comune măcelărite.** O telegramă din Constantinopol anunță că noaptea trecută o bandă de antarți din Hauram au năvălit în trei sate locuite de mohamedani și creștini și au măcelărit o mare parte a locuitorilor, iar casele le-a aprins. Guvernul otoman a ținut azi un consiliu de miniștri și a hotărât să trimită o trupă de ostași pentru urmărirea criminalilor.

— **Colonizarea Australiei cu evrei.** Zia-rele din Londra, anunță că cunoscutul ziarist și scriitor Israel Zangwill tratează cu guvernul din Australia pentru a cumpăra un milion de pogoane de pământ, teritoriul ce urmează a fi colonizat cu evrei ruși.

Zangwill confirmă știrea adăugând că un milion de pogoane nu e suficient.

— **Împăratul Wilhelm** — redactor. «New-York-American» anunță că împăratul Wilhelm, în înțelegere cu prietenul său Max Eugen Füratenberg, va scoate un ziar pentru combaterea socializmului.

— **Catastrofa unor pescari.** Din Petersburg se telegrafiază că furtuna a răsturnat în apropierea comunei Nicolaiev mai multe bărci de pescar cari ieșiseră în largul râului Amur. Aproape două sute pescari și-au găsit moartea în valuri.

Mihai Radu croitor pentru domni, Cluj (Kolozsvar) strada Jókai Nr. 2. se recomandă on. public român.

? : Dentist român în Arad. :
VIRGIL MUNTEAN
:: Szabadság-tér No. 3. ::

Cronica socială și artistică.

Teatru în Cohalm. Tinerimea română din Cohalm și jur invită la producțiune teatrală ce va avea loc în hotelul »Schlosser« din Cohalm, Duminecă 7 August n. Se vor juca »Un om bucluraș« comedie de Labiche și »Sluga la doi stăpâni«, comedie de C. Goldoni. După teatru — joc. Inceputul la orele 7 și jum. seara.

Teatru în Chișfalău. Cu prilejul adunării generale a secției »Tășnad« a Astei va avea loc în Chișfalău o reprezentație teatrală Duminecă, 7 August n. Adunarea se va ține la orele 3 d. a., reprezentația seara la orele 7. Se va juca »Despre portul românesc« și »Limba românească«, două patruleage. După teatru — joc.

Petrecere în Șimleu. Tinerimea română din Șimleu și jur invită la petrecerea de vară ce va avea loc cu prilejul adunării generale a »Reuniunii femeilor «slăgene«, la 14 August n., în otelul orașenesc din Șimleu. Inceputul la orele 8 seara, Adunarea reuniunii va avea loc la orele 11 a. m.

ECONOMIE.

Cu considerare la recolta relativ bună a poamelor din anul acesta, comitetul central al »Reuniunii române agricole sibiene« dorind să aranjeze în toamna anului de față o expoziție de poame, struguri și derivatele lor, în comuna fruntașă Răhău, s'a adresat către primăria de acolo cu următoarea rugăminte:

Onorabilă Primărie comunală!

Vă sânt cunoscute năzuințele și jertfele aduse de comitetul central al Reuniunii noastre agricole pentru bunăstarea și înflorirea tuturor trebilor economilor noștri. În această direcțiune am ținut să servim cu povețe în aproape toți ramii de economie, îmbrățișați de țaranul nostru agricultor.

Intre aceștia, în ramul pomăritului am privit un bogat izvor de trai și de câștig pentru fiecare, dat fiind, că el reclamă mai puține jertfe de lucru și de bani.

Ca lucrarea noastră să-și aibă efectele dorite, pe lângă împărțirea anuală de mii de pomi pădureți și de altoi, am aranjat până acum și 5 expoziții de poame, struguri și derivatele lor, în Seleşte, Sebeșul-săsesc, Sibiu, Mercurea și Avrigh, bine reușite din toate punctele de privire. Scopul urmărit: de a face cunoscute soiurile de

poame, ce se cultivă la noi cu predilecție, apoi solurile mai puțin cultivate, dar potrivite și ele pentru regiunea noastră și în același timp mai căutate pentru marele comerț, a fost jpe deplin ajuns.

În conformitate cu programul nostru de lucru și cu considerare la recolta relativ bună a anului de față, am luat hotărâre ca a 6 expoziție de poame, struguri și derivatele lor, s'o aranjăm în toamna anului curent în harnica comună Răhău și cu binevoitorul concurs al obștei noastre de acolo și din comunele învecinate. Cu considerare la scopurile urmărite, subscrișul comitet nu se va feri nici de jertfe bănești, ce le-ar reclama această întreprindere de interes general economic al nostru.

Acestea premerse îndrăsnim a vă ruga cu frățăscă dragoste, ca în înțelegere cu onoratul oficiu parohial și cu toți membrii Reuniunii noastre de acolo, să binevoști a convoca în timpul cel mai apropiat o conferință a fruntașilor din Răhău și jur, în care să se delibereze asupra acestei dorințe a comitetului Reuniunii noastre și în special să se hotărască, dacă sânteti aplicați a primi comuna Răhău, pentru aranjarea expoziției și dacă da, să constituiți de pe acum un comitet aranjator local, să stabiliți timpul și modalitățile aranjării și despre toate cele hoiărate să ne încunoștințați și pe noi. Pentru orientare vă punem la dispoziție programul expoziției aranjate la 1908 în Avrigh, care poate fi acceptat, în părțile esențiale, și pentru expoziția proiectată.

Mulțumindu-vă înainte pentru zelul și ostenețile d-voastre ce a-ți pune în serviciul cauzei bune ce o urmărim cu toți deopotrivă, primiți onorabilă primărie asigurarea deosebitei stime și considerațiuni ce vă păstrăm.

Sibiu, 17 Iulie n. 1910.

Comitetul central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.

Pant. Lucaș,
prez.

Vic. Tordăștanu,
secretar.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 2 August 1910.

Prețul cerealelor după 100 kgr. a fost următorul:

Orzu nou	
De Tine	21 K. 50
Din comitatul Albei	20 » 70
De Pesta	20 » 50
Sănătănesc	20 » 40
De Bacica	20 » 70
Secară de calitate I.	14 » —
Orzul de nutreț, calitate I.	12 » 75
Ovăș de calitate I.	14 » 95
Ocuruz	11 » —

BIBLIOGRAFII.

— A apărut »Viața Românească« pe Iunie Nr. 6, cu următorul sumar:

I. Agârbiceanu, Vecinul nostru Hudri. M. Codreanu, Senete: Strigoi. Cantilena mamei (versuri). G. Pascu, Numele dracului în românește. N. N. Beldiceanu, Barcagiu. Alice Călugăru, Din fuga pârăului, Burueni (versuri). T. A. Bădărău, Pagini ein istoria științelor. A. Toma, Tu ce vei fi iubirea mea odată... (versuri). Colaboratorii Revistei, Note pe marginea cărților (Cărțile despre Moldova-Valahia a lui M. Carza și G. L. Cler; M. Sd., Creangă; G. I. Un geniu ufericit; H). I. C. Filitti, Despre abuzurile consuliilor în epoca regulamentară. T. P., Din carnetul unui om de eri. (Misoghinismul). Ilie Bărbulescu, Din lumea balcanică (Congresul neoslav din Sofia). Izabela Sadoveanu, Cronica literară (Profitorii feminine: Selma Lagerlof). I. Duca, Cronica externă (Politica d-lui Brian). Gh. Topliceanu, Cronica veselă (Romauța Automobilului). O. Sima, Scrisori din Ardeal (Viața culturală. Noul episcop al Caran-

sebeșului. Sinoadele eparhiale. Marele spirit al culturii Românești: Vasile Stroescu. Canalul profesorilor) etc., etc.

La librăria »Tribunei« se află de vânzare 10—20 fil. porto:

Olariu I. Dr. Scrierile părinților apostolești

Olariu I. Dr. Evangheliile după Matei, Marcu și Luca

Olariu I. Dr. Evangheliile după Ioan
» » » Explicarea psalmilor din orologiu

Olariu I. Dr. Introducer în cărțile sante ale T. V. și N. ed. II

Olariu I. Dr. Manual de Teologie dogmatică ortodoxă

Olariu I. Dr. Epistola S. Apostol Pavel către Romani, Corinteni, Galateni și Efezeni

Dr. Theol. Gheorghe Popovici, Cuvântări bisericești

Dr. Theol. Gheorghe Popovici, Uniunea românilor din Transilvania cu biserica romano-catolică supt împăratul Leopold I

Andrei Ghidiu și Iosif Bălan. Monografia orașului Caransebeș

Avram Corcea, Balade populare

Ziaristica bisericească la români, studiu istoric de Onisifor Ghibu

Limba nouilor cărți bisericești de Onisifor Ghibu

Ciocărlan, Inimă de mamă.

Speranță, Călătoriile lui Enache Colocoș.

Em. Grigorovitz, Schitul Cerebului, povestire din trecutul Moldovei

Bacalogiu, Teatru.

Dulfu, Isprăvile lui Păcală

Lovinescu, Pași pe nisip, vol. I

» » » » » II

» » » » » De peste prag, dramă în 3 acte.

Opreșcu, Higiena și economia populară, povestită de Moș Savu

Redactor responsabil: Iuliu Glurgiu

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și

»Wällischhof« sanato

aranjat după sistemul Dr. Lahm

cu toate întocmirile moderne ale terap

fisicale și dietitice (1 oră și jum. de

dela Viena) în regiune romantice

sănătoasă. Posta și telegraf:

Maria Enzensdorf (bei

Cu deslușiri și prospecte stă la dispozi

direcțiunea și medicul șef al stabilimen

Dr. Marius Stur

Credit pe ipotecă, pe cambiu

și pentru oficianți

mijlocește

Herzog Sándor

OC. IU

A R A D,

str. Weitzer János 15

otzi în Telefon nr. 376.

ANUNȚ.

La subscribul se află de vânzare
vin de masă

din 1909 de o calitate foarte bună, hecto
la loc cu 36 Cor. Vinul se vinde în vasul
comparătorului.
Galșa, (u. p. Világos).

Iuliu Groșorean.

Dengelegi Ferencz

croitor pentru domni
Arad, str. Zrinyi,
(casa băncii Aradi első takarékpénztár).

Pregătește totfelul de haine pentru
domni, după croiul cel mai modern.
Are în depozit tot-felul de stofe, atât din
patrie cât și străinătate. Prețuri moder.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și eco-
nomii «Lumina» publică concurs pentru un
an de practicant.

Reflecții au să-și înainteze rugărilor
cu mâna proprie până la 15 August
dovădind prin atestat că au absolvat
școala comercială superioară și cunosc
limba română, maghiară și germană.

Cei cu praxă în afaceri de bancă, cu
serviciu militar împlinit și cari cunosc afa-
rile la cartea funduară vor fi preferiți.

Salariu anual pentru începători 960 cor.,
pentru cei cu praxă 1200 cor., plătit în
rate lunare anticipative.

Alesul e dator să-și ocupe postul imediat.
El va fi dator a face serviciu eventual
la filiala Murășoșorheiu.

Sibiu, la 15 Iunie 1910.

Direcțiunea.

Krämer Károly

strungar

Făgăraș, Apaffy-utca Nr. 2.

Primește spre efectuare și reparare toate lu-
crurile ce aparțin acestei branșe, și reco-
mandă neguțătorilor dopuri pentru buți, în
orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține în depozit în abundență mare totfelul de
artificii pentru fumători, gherghefuri pen-
tru lucrul de
mână etc. etc.

Comandele din
provincie se exe-
cută prompt și cu
cea mai mare pun-
tualitate.

Obiectectele ad-
mirabile.

Se caută
un candidat de avocat

cu praxă,

pentru cancelaria advocațională

Dr. Emil Monția
Șiria.

Tabele de cetire

conform ordinațiunii ministeriale No. 76000/1907.

cu text românesc, acomodate la orice metod Cor. 6'—

„ „ unguresc, „ „ „ „ „ „ Cor. 4'80

Ambele după manuale aprobate de înaltul minister de culte.

Comandele se pot face la firma editoare:

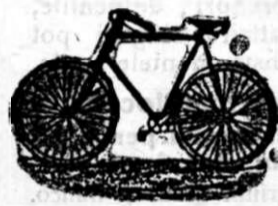
Librăria diecezană, Arad.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățitor chi-
mic, broderie, și institut pentru
spălătul rufelor cu aburi, în
ALBA IULIA Gyulafehérvá.
Széchenyi-u. (lingă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, cu-
rățire de trusouri, albituri de desupt,
de masă și de pat, perdele și ori-ce
lucruri din branșa aceasta cu prețuri
foarte moderate. Curățire și clopsit-
orie chimică de tot-felul de haine
pentru bărbați și femei, pardesii fără
a le desface, apoi materii de mobile,
perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

Mașini de cusut pentru trebuițe
casnice sau in-
dustriale, de cea mai bună fabricație.

biciclete și
gramofoane
se pot cumpăra cu
prețuri moderate

și plătire în rate favorabile la

Bodor Béla

magazin de mașini de cusut
— și biciclete în —

Făgăraș, Str. Honvéd Nr. 11.

Toți cei ce se adresează către noi primesc o

carte gratuită

și franco. Jertfa aceasta o aducem numai ca să
atragem atenția lumii suferinle asupra efectului
curei de electricitate. Mulți bolnavi încă nu știu

că curentul galva-
nic se poate folosi
cu rezultat favorabil
contra nervosității
generale, a reuma-
tismului, - neural-
giei, perturbații de
de mistuire, in-
somnia, dureri de
cap, tot felul de
aparții de slăbiri
și contra multor
boli femeiești.

Cartea ce o tri-
mitem în plic
gratuit
și franco,

nu e listă de prețuri
ci un tratat științific,
ușor de înțeles, scris
într'o limbă popu-
lară, deci accesibil
pentru ori-cine.

Institutul de ordin med. Electro-Vitalizer,

Budapesta, Semmelweiss-u. 4. félemelet 51.
Ordinează peste săpt. dela 10—1 și dela 3—6 ore
Duminea și în zile de sărbători dela 11—1 oră

Cupon pentru o carte gratuită.

Cătră

Electro-Vitalizer Inst. de ord. med.
Budapest, Semmelweiss-u. 4. félemelet 51.

Binevoii, vă rog, a-mi trimite o broșură din
lucrarea d-v: „Tratat despre electrografia
modernă“. Gratis și franco.

Numele

Comuna

Județul comit.

Atrag atenția onoratalui public a-
supra atelierului meu de spă-
lătorie și culorare
chimică existent de peste

50 de ani

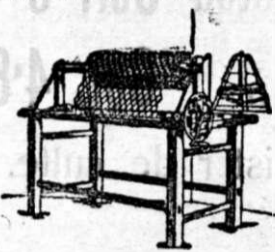
cea mai veche în ramul acesta.
Serviciu ireproșabil. — Prețuri conv.

FEICHTINGER J.
Kolozsvár

Str. Paris 5. Telefon

Un scrietor cu praxă bună

care scrie și cu mașina își **caută aplicare** într-o cancelarie advocațională adresa să știe la administrația ziarului »Tribuna« în Arad.

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuiesc anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pentru împelitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.

— Premiat la 6 expoziții. —

Fabricația cea mai bună de

PIELE

și de tălpi, fabricația proprie de **partea de sus a ghetelor**, în asortimentul cel mai mare, - cu toată scumpetea se găsesc cu prețurile cele mai ieftine în magazinul de pele al lui

Gyöngy Sándor

BUDAPEST III., Tavasz-u. 1.

Distins cu diplome de recunoștință în anul 1904.

Catalogul ilustrat a prețurilor gratuit.

Telefon 594.

Telefon 594.

Institut de împrumutat pânze de dril și saci.

BRAUN MIKSA

negustor de fuior în și urzică.

ARAD, Piața Boros Béni Nr. 1.

Depozit pentru desfacere:

Saci	Fuior	Sfori de tatun
Pânze	Sfori pentru vie	Pinză de impac.
Valtrapuri	Sfori p. saci	Rețele de paturi
Așternuturi	Spagat p. pachete	Saci p stors strug.
Fringhii	Sfori de legat	Fringhii p. snopi.

Cumpăr și vând saci de făină și țărțe, folosiți.

Asudarea mânilor!
Asudarea picioarelor!
Asudarea subțioarelor!

Încetează în decurs de o oră dacă folosești:

„SUDORAN”-ul

a lui MOLNÁR.

Copiile epistolelor de recunoștință sunt autentificate de notarul public

Stim. dle farmacist! Medicamentul »SUDORAN« comandat dela Dia, vă mărturisesc, e bun și mi-a folosit. Primiți mulțămitele mele. Cu stimă. Cont. S.P.

On. d. Molnár János, farmacie la »Duhul sfânt« Szombathely. Nu pot întrelăsa ca să nu vă fie cunoscut, că medicamentul d-tale »SUDORAN« contra asudării picioarelor și subțioarelor are efect surprinzător și e nevătămător și cu conștiința liniștită îl recomand oricui. Cu stimă Sz. M. căp. înretr., R.

St. Die! Din »SUDORAN«, leac contra asudării picioarelor, mânelor și subsuorilor am procurat încă pentru 3 persoane, și întrebându-i despre rezultat, i-au lăudat foarte. Cu stimă A. S. învățator, Gy.

St. Dle apothecar Molnár! Răspunzând la cartea d-tale, am cea mai mare recunoștință pentru »SUDORANUL« d-tale Pentru că și eu am suferit în mare măsură de asudoarea picioarelor și după două masaje mi-a trecut de tot. Am mântuit și alții mulți cu produsul d-tale și te rog să-mi mai trimiți 2 sticlute — și acestea pentru alții. Am rămas cu stimă G. K. ospătar S.

St. Dle apothecar! Am primit »SUDORANUL« comandat, contra asudării de picioare, mâni și subsuori. Credemă, că cine-l folosește după receta prescrisă, îl află de neprețuit. Cu stimă F. E. coafăr, F.

Așa zisul »SUDORANUL« contra asudării de picioare, mâni subsuori, pregătit de d-voastră, are un efect atât de excelent și sigur, că cu cea mai bună conștiință îl pot recomanda nu numai celor din patrie ci și străinătății, întrucât »SUDORANUL« întrece mult toate fabricatele străine, de cari m'am folosit până acum. Îți datorez mulțămită, că m'am scăpat de boala neplăcută, Salut R. A. învățator A.

Se poate comanda la pregătitorul:

Molnár János, apotecar în Szombathely.

Prețul unul flacon 1 cor. 30 fl.

dacă se trimite suma înainte, porto-franco.

Numai »SUDORAN« prov. cu marcă să se primească.

Wurmlinger Máté

lăcătar specialist pentru edilitate
Intreprindere pentru organizarea electrică și sfredelirea adâncă a fântânelor artesiane
Lugoj, str. Weis

Primul atelier de reparaturi din Lugoj.

Intreprindem și executăm tot **lucru și reparaturi** ce se încheie cu utilitatea organizării electrice și a aparțin branșei de lăcătar.

Sfredelirea fântânelor artesiane pe lângă prețuri moderate

CANARINI!

ziua și la lumină. Cântăreață tină de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele rine Seifert și verzi dela 10 fl.

capătă înainte trimițând 20 fl. ajungerea comenzilor la loc. în viață garantează. — Comandele se pot

DIÓSZEGHY és Társaság

Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria

In atenția onoratului public!

Am onoarea a aduce la cunoștința onoratului public, că eu în 1 Aprilie 1910 am deschis un magazin de ciclete și mașini de cusut și un atelier de reparaturi, în Str. Forray 20 (casa Guttman).

Aducând aceasta la cunoștința onor. public remarc că în urma cunoștințelor mele sunt în plăcută situație ca orice lucrări din ramul acesta să le execut spre deplina mulțumire și pe lângă prețurile cele mai convenabile. Schimburi și reparaturi se efectuează ieftin și conștiințios. Recomandându-mă atenției și bunăvoinței publicului, asigur că nizuința de frunte îmi va fi să-mi servesc clientela culant, făcându-mă astfel vrednic de încrederea ei.

KAPPNER MOR,

electrotehnic

Arad, Str. Forray (Casa Guttman).

Se instalează sonerii și telefoane pe lângă garanție.

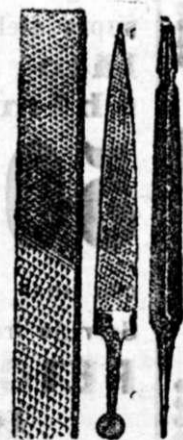
STEIN MIKLÓS

fabrică de tăiat pile

Oradea-mare — Nagyvárad

Fabrica: Damjanics-u. 30. Magazin: Telek

Recomandă fierarilor și comandanților atelierul său de tăiat pile bine aranjat, unde se pot tăia pile mici și mari din oțel de prima calitate etc. Primește și scobire pile mici și mari vedea prețuri ieftine.

Atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

HERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA sculptor și măiestru pietrar.

Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.

Cancelarie Centrală:
Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.
Filiale: Déva, Nagyvárad.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

B-A-N-I

pe moșii și case de închiriat din Arad
cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄ și 5%, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipați speșele de întabulare, converteți datoriile de interese mari.

— Rezolvare grabnică, serviciu prompt. —

SZÜCS F. VILMOS

Reprezentanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

în teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utcza 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Prima pe lângă onorar aculșitori de afaceri abili demni de încredere.

Urmașul lui P. SORS

FRANZ AGNICSEK

Temesvár-Fabric, Dreikönig-G. 30—32.

Își recomandă atelierul său pentru ori-ce fel de

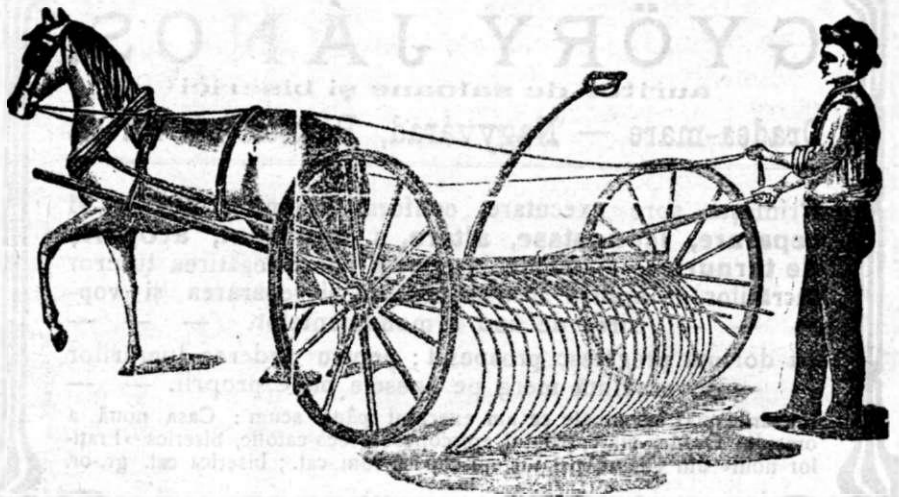
trăsuri și curelărie

— Lângă prețurile cele mai ieftine. Ori-ce reparaturi la trăsuri noi și vechi se efectuează repede și prompt.

Zinti János atelier de pictură de sticlă
Budapest IV. Üllői út 79.

Îmi las îndrăzneala a atrage atenția on. publică asupra atelierului meu de pictură de sticlă.
Ca specialist fac geamuri de biserică, verande și sufragerii.
Mai departe plumbul de lăță, gravuri pe sticlă și rame de aramă, precum și alte obiecte în branșa aceasta.

Sam. Wagner,

Prima turnătorie de fier Sibiană mare fabrică de mașini agricole, atelier de mori și prăvălie de fier. Nagyszeben.

Cea mai neîntrecută fabrică de mașini agricole executate cu cea mai mare precauțiune. Mașini de lână diferite mărimi. Darace de lână. Lup pentru scărmanat lână. Pluă pentru abale (postavuri). — Foarte mare export în România și Orient.

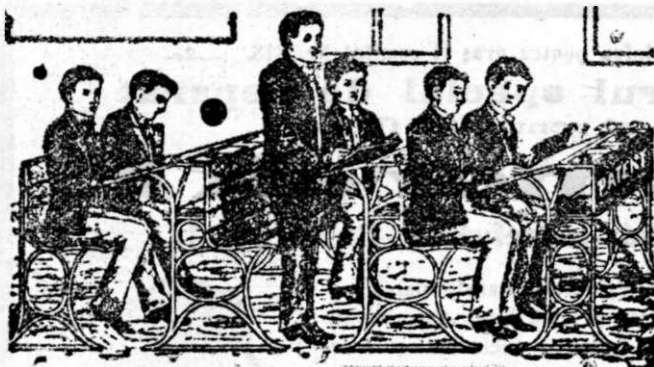
Instalează:

Mori de orice mărime. Cilindre la mori pentru asortat făina — — — Conducte de apă, și altele etc. — — —

Efectuează:

Cele mai bune ȚEVI TURNATE pentru conducte de apă. Mare turnătorie de FIER și ALAMĂ. Foarte mare depozit în ȚEVI DE FIER de orice dimensiune. Cel mai mare asortiment în MAȘINI DE TRIERAT de orice mărime. Foarte mare asortiment de MOTOARE dela 2 cai în sus. — — Pe lângă cea mai mare garanție. — —

Prețuri foarte reduse și condițiunile cele mai avantajoase. EXPLICĂRI și CATALOAGE la cerere gratis și franco.

Cele mai moderne mobile de fier și aramă și cele mai practice bănci higienice de școală

și mobilarea locuințelor, hotelurilor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

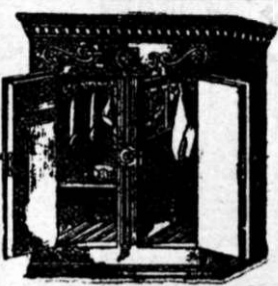
Brassó, str. Fekete nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

Dulapuri de gheață

— sunt indispensabile pentru orice casă! —

Dacă vrei să cumperi un dulap de gheață bun, trainic și ieftin, atunci comandă invenția proprie de dulapuri **Moskovitz** a căror părți constitutive se pot

desface ușor și curăți, făcând în gheață o economie de 5% la sută. — Prețuri foarte moderate. Prospecte de prețuri ilustrate trimite gratis și franco:

□ **Moskovitz S.** □

fabricant de dulapuri de gheață în
Budapesta, VIII, Rökk Szilárd-u. 10.

AURITOR!

GYÖRY JÁNOS,

auritor de saloane și biserici

Oradea-mare — Nagyvárad, Rákoczi-ut nr. 7.

Primește spre executare, conform planului, aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericesti apoi pregătirea tuturor lucrărilor de bransa aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor.

La dorință pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor — în provincă merg pe speșele mele proprii.

Lucrările mai însemnate ce am executat până acum: Casa nouă a orașului Oradea-mare, palatul episcopesc greco-catolic, biserica »Fraților noui« din Olasz, palatul episcopesc rom.-cat.; biserica cat. gr.-or.

— In atenția celor ce cumpără mobile.

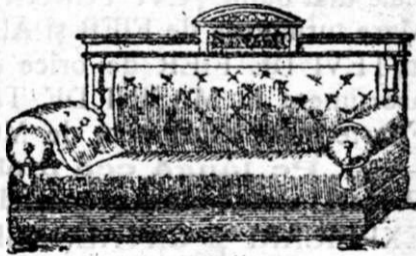

Horger & Kepp

magazin de mobile, atelier pentru covoare (tapețier) decoratii în Sibiu-N.-szeben, Reisper-g. 27.

O singură încercare vă va convinge despre ieftinătatea tuturor articolelor cumpărate la noi. Conștiințiositate și serviciu prompt.

Cel mai bun izvor de cumpărat. Prețuri ieftine.

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Atelierul special de reparat
al renumitei firme:

Schmerek E.

— Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzină, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzină și ulei brut și Arlapuri p. trierat. Bastimente cu benzină, pompe-motor. Mașină de fabricat gheață. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articlii tehnici. Fitile magnetice. Unsoari. Material de condensatiune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios — Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318. —

In atenția onoratelor dame!

In salonul de modă pentru

pălării speciale de dame,

deschis în Sibiu, Flescher-gasse Nr. 7-9,

al d-nei **Johanna Jekeli,**

se găsesc în bogat asortiment cele mai noi modele de Paris, atât gata cât și forme numai. Intrarea liberă și neobligătoare, prețurile cele mai moderate.

Se primesc totfelul de reparaturi și transformări; pălării de doliu se fac gata în 24 ore.

Se află în depozit tot-felul de reticule, genți pentru dame, moderne și prima calitate.

— Atelierul de fotografiat a lui —

Csizhegyi Sándor

Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26

(Lângă farmacia lui Hintz).

* * *

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în oleo specialități pe pânze ori mătase cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj-Kolozsvár, piața Mátyás király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz.

Referindu-vă la »Tribuna« veți avea favor în preț.

Friedrich Schindler

— fabrică de mezeluri,

— salam și cârnațarie

Nagyszeben — Hermans

— Jungenwald strasse No. 3

Își recomandă diferitele specialități de cârnațarie cea mai fină calitate, șunci, salam, pariser, cârnațarie hrean și Frankfurt, caș de ficat, sarfăladă etc. Șuncă albă și pipărată, unsoare curată de porc.

Liste de prețuri gratuit. Vanzătoarii primesc Comandele din provincie se efectuează prompt, expediată cu poșta cât și cu trenul.

Fondată în 1885.

Fondată în 1885.

Peterka Lajos

fabrică de ciasornice de turn, ang. cu contract de capit.

Budapesta IV., str. Bástya nr. 14.

— Právália: V., strada Váczl nr. 51

Face pe lângă prețuri moderate garanție de mai mulți ani clădirilor de turn, școli, castele și case. primește deasemenea și repararea.

Fiind chemat mă duc ori unde persoană, prospect face gratuit și porto-franco ori cui.